

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši sodele in pravnike, ter vsa po pošti prejeman na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 3 K. Kdor hodi sam poji, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele tekoče več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istočasne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petdesetopne pošt-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Recepte se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo le v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništva naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Pisarniške številke po 10 h.

Upravnništva telefon št. 35.

Pritisk krone.

Ko je bivši ministrski predsednik Gautsch takorekoč čez noč premenil svoje prepričanje in se iz nasprotnika splošne in enake volilne pravice prelevil v vnetega zagovornika tega načela, je vsakdo vedel, da se to ni zgodilo iz lastnega nagiba. Gautsch je imel vedno le eno samo načelo: skrbeti za svojo korist. Temu načelu je zvesto služil in bil vsak hip pripravljen mu žrtvovati vse politične principe.

Kasneje se je izkazalo, kaj je bil pravi vzrok, da je Gautsch tako hitro iz nasprotnika splošne in enake volilne pravice postal njen zagovornik. Zgodilo se je to na ukaz krone. Danes ve vsakdo, da je krona zahtevala volilno reformo. Ne iz demokratičnih načel, ne iz spoznanja, da so politični privilegiji krivica, ne iz želje, da bi ljudstvo prišlo do večje veljave, nego zgolj iz taktičnih nagibov. Krona je bila dolga leta proti splošni in enaki volilni pravici, a opustila je to nasprotje, ker je spoznala, da utegne splošna in enaka volilna pravica njenim specialnim gotovo dalekosežnim namenom bolje služiti.

In zdaj je krona zopet posegla vmes in hoče rešiti volilno reformo, ki je prišla v precejšnjo nevarnost.

Že dober teden traja v odseku boj zaradi nemške zahteve, da se mora razdelitev okrajev postaviti pod varstvo dvetretjinske večine. Vlada skuša na vse načine, da bi napravila med Čehi in med Nemci kompromis, a doslej je bilo vse zaman, doslej je vlada z vsakim kompromisnim predlogom propadla. A vsak dan, ki se potrti s tem bojem, poveča nevarnost, da parlament ne bo imel dovolj časa, rešiti volilno reformo in da pade ta krivični in pristranski načrt vendar v vodo.

V tej stiski je krona priskočila ministrstvu na pomoč. Cesar je včasaj sprejel vse štiri parlamentarne

ministre v posebnih avdijencah, naučnega ministra Marcheta, češkega ministra Pacaka, železniškega ministra Derschatto in poljskega ministra Dzeduszyckega. Krona je naznanila ministrom, da polaga največjo važnost na to, da se volilna reforma čim prej reši in da se kar mogoče hitro odstranijo vse težave. Krona je naročila ministrom naj odločno posežejo v obravnave in pogajanja in nemški listi trde, da je krona naročila češkemu ministru Pacaku, naj upliva na svoje rojake, da ne postane iz nemške zahteve glede dvetretjinske večine casus belli.

Ta intervencija krone je silno podobna močnemu pritisku na parlament in je vsekakor nekaj izrednega. Na Angleškem, ki je gotovo vzor konstitucionalne države, dasi ne pozna splošne in enake volilne pravice, bi taka intervencija krone ne bila mogoča.

Ker je „Männerstolz vor Königs-trosen“ postala precej redka stvar, je lahko mogoče, da ta intervencija krone ne ostane brez uspeha. Vsekako se to pokaže že te dni. Mladocihi so doslej očitno ali prikrito grozili, da pokopljejo celo volilno reformo, če se ugotovi nemški zahtevi zaradi dvetretjinske večine. Vojevali so se dober teden in vendar ni hotel nihče verjeti, da imajo resne namene. Prav Poljaki so te dni Mladocihom neprestano očitali, da je njih boj le navidezen in da le iščejo povoda, da bi odjenjali, da bi se jim odprl izhod iz zagate, v katero so zašli.

Stališča slovenskih naprednih poslancev tudi intervencija krone ne bo premenila, ker so slovenskim naprednim poslancem koristi slovenskega naroda bližje kakor želje krone. Načrt volilne reforme, kakor ga je skoval odsek, je nečuvvena krivica slovenskemu narodu in dokler se te krivice ne odpravijo, je ta načrt za vsakega poštenega narodnega Slovenca nesprejemljiv in je le železi, da bi ta načrt propadel.

Državni zbor.

Dunaj 24. oktobra. Predsednik je naznanil, da je posl. Ivčević odložil mandat v odseku za volilno reformo in da je na njegovo mesto imenovan dr. Ryba.

Posl. Sylvester je predlagal, naj se izpolni zakon glede volitev v delegacije tako, da dobe na Češkem Čehi 6, Nemci pa 4 delegate, dočim pripadeta Čehom in Nemcem na Moravskem po dva mandata.

Posl. dr. Korošec je interpelliral ministra notranjih zadev zaradi občinskih volitev v Šoštanj.

Potem se je začela razprava o nujnem predlogu nemške ljudske stranke zaradi zboljšanja gnot-nega položaja poštanim uradnikom in slugom. Trgovinski minister dr. Fort je govoril dve uri. Iz njegovega govora je razvidno, da tista vlada, ki je imela za zvišanje duhovskih plač takoj pripravljanih 9 milijonov, nima denarja za svoje silno potrebne uslužbenke, ki vrhutega delajo noč in dan pri državni instituciji, ki donša državi na leto ogromne milijone dobička. Minister je obljubil, da se bo pomagalo tej kategoriji državnih uslužbenecov le sukcesivno. Obenem je grajal, da se poštni uslužbenec pri svojih zahtevah ne drže potrebne discipline. — Pri glasovanju je bil nujni predlog soglasno sprejet. Izročil se je proračunskemu odseku z naročilom, da stavi zbornici konkretne predloge, kako se naj zboljšajo plače poštanim uslužbencom.

Nato se je začelo razpravljati o nujnem predlogu vsenemških poslancev v zadevi ločitve Avstrije od Ogrske. Takih nujnih predlogov so Nemci predložili že 15. Nujnost je utemeljeval posl. Stein. Dokazal je, da pomeni za Avstrijo 15 milijonov izgube, ako se dohodki iz carine ločijo, kakor to zahtevajo Ogrji kot glavni pogoj, da se sklene zopet nagodba. Avstrijo se tolaži, da se nje na korist zniža kvota za dva odstotka, kar pa bo donášalo Avstriji le 400.000

kron. Rekel je, da je voda na vsenemški mlin, ako se stvari tako razvijejo, ker vse, kar pomaga Avstriji do razpada, zori vsenemške cilje. Toda ker vsenemci nočejo oditi iz te države nagi in beraški, zato se potegujejo, da bi rešili, kar se še da rešiti. Z Avstrijo gre rapidno h koncu, ker se njene koristi dosledno zanemarjajo, ker stojita zbornica in vlada pod vplivom najvišjega faktorja, in ta najvišji faktor sedaj že ne pozna drugega, kakor absolutni mir ter le še včasih da znak življenja od sebe. — Posl. dr. Sobotka je izjavil, da bo prišel čas, ko bo tudi češki narod obračunal s Habsburžani. Po bitki na Beli hori so na smrt obsojeni klicali: Prokletje Habsburžanom! Prokletje besedolomstvu in sovraštvo Habsburžanom! — Posl. grof Sternberg je rekel v svojem govoru, da bi vsenemško stališče bilo pred tridesetimi leti upravičeno. V teh zadnjih 30 letih pa so bili ravno Nemci tisti, ki so vladarja učili, da se za poslansko zbornico ni treba brigati. Le nemška politika je uničila Avstrijo. Ker je v svojem nadaljnjem govoru začel napadati vladarja ter rekel, da je dandanes za nas Kossuth manj nevaren kot cesar, ga je predsednik opetovano ukoril. Tudi min. pred. baron Beck se je oglasil ter najodločneje obsojal tako neustavno postopanje, ki se ravno pri tem poslancu ponavlja. — Pri glasovanju je bil vsenemški nujni predlog s 115 glasovi proti 30 glasom odklonjen.

Pri dopolnilni volitvi v odsek za volilno reformo je bil izvoljen posl. dr. Zaffron. Ker je poslanec dr. Ryba svoj mandat takoj odložil, je bil izvoljen poslanec Cipera.

Posl. dr. Chiari, dr. Gross, Schwegel i. dr. so podali že napovedano interpelacijo zaradi odstopa grofa Goluchowskega. — Ministrski predsednik baron Beck je takoj odgovarjal ter rekel, da je grof Goluchowski podal demisijo iz lastnega nagiba ter pri tem ni bilo vmes nikakega nesporazumljenja med

obema vladama in ministrom glede skupnih zadev. Zagotavljal je, da vključ izpremembi v ministrstvu zunanjih zadev se ne bo spremenila smer zunanje politike. Avstrija ostane slej kot prej država miru. Iz tega namena ostane trozvezja še nadalje steber naše zunanje politike; vlada pa si bo prizadevala, da si pridobi še druga jamstva miru s tem, da bo gojila prijateljske razmere z drugimi velesilami in tudi z balkanskimi državami. — Posl. Schönerer je zaklical: „Ali res kdo vse to verjame!“ Potem je ministrski predsednik še odgovoril na interpelacijo zaradi protigrških izgredov na Bolgarskem. Tudi naučni minister je odgovarjal na nekatere interpelacije. Pred zaključkom se je podpredsednik Kaisler še enkrat izrekel najostrejšo grajo poslancu grofu Sterbergu zaradi njegovega napadanja na cesarja.

Prihodnja seja bode jutri popoldne.

Volilna reforma.

Dunaj 24. oktobra. Danes opoldne je cesar po vrsti sprejel vse parlamentarne ministre, da jih opozori, kako mnogo je cesarju na tem, da se volilna reforma naglo dožene. Cesar je s poudarkom izrekel željo, naj bi se vse težave in ovire, ki so napoti volilni reformi, kolikor le mogoče naglo premagale. Ministri so zagotavljali cesarju, da je kompromis takorekoč že zagotovljen. Cesar je posebno pozival parlamentarne ministre, naj z vso odločnostjo nastopijo za volilno reformo ter podpirajo ministrskega predsednika v njegovem prizadevanju, da dožene kompromis s strankami s tem, da vplivajo na svoje stranke. Baj je cesar izjavil, da se nove volitve nikakor ne smejo več izvršiti po starem volilnem redu.

Za danes napovedana seja volilnega odseka se je preložila na jutri dopoldne, da dobe odsekovi člani

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

XVI.

Mnenje, da premagi kaka prvina težnost, kakor smo to izvedeli v zadnjem poglavju, nikakor ni novo. Astronomi so že pred mnogimi leti zastopali misel, da se na planetoidih ne more nahajati voda, ker je privlačnost tako malih nebeskih teles preneznatna, kakor da bi mogla premagati molekularno hitrost vodenca, ki v zvezi s kislicem tvori, kakor vemo, vodo.

Navzlic temu pa je le velike važnosti Mendelejeva teorija, ki nam je odprla nove perspektive in je za nadaljno proučevanje gotovo jako plodonosna. Predvsem pa nas približuje rešitvi vprašanje o takozvani prasnovi. Misli se namreč, da so vsi sedaj poznani in še nepoznani elementi samo zgoščenja prvotne enotne prasnovi. Tekom nestetih vekov pa so se razvili iz prvotne praoblike; je-li in kako se še danes razvijajo naprej, tega ne vemo. Tudi ne vemo, kateri

element naj bi nazivali kot prasnov. Da pa se bliža vodenc prasnovi, je gotovo. Kajti na najbolj vročih zvezdah je najti samo vodenc — in takoiimenovani proto - vodenc ali pravodenc. Našel ga je Pickering, ki je tudi dokazal, da se iz njega napravi potem naš navadni vodenc. Bolj pa ko se posamezne zvezde ohlajajo, tem več elementov se da dognati na njih. Naše sonce, kot ena že najbolj ohlajenih zvezd-stalnic ima v sebi že skoro iste elemente, kakor naša popolnoma ohlajena zemlja.

V tistih časih pa, ko je tudi naše sonce bila obla, obstoječa iz samega pravodika, se je raztezala še daleč, daleč preko Neptunovega tira. Ker se pri ohlajenju krči, moremo to tudi opazovati. Zato tudi lahko preračunimo, kako je staro — seveda z ozirom na postanek planetov.

Vsled pritiska skrajnih plasti na one, ki pod njimi ležijo, skrči se solnčni premer vsako leto približno za 90 metrov. Vendar se ni bati, da se prehitro skrči, kajti navzlic tej lepi omejitvi videli bodo čez tisoč let zemljani solnce še vedno tako veliko, kakor danes. V tem času se bo namreč skrčil njen premer za komaj desetino

ločne sekunde. Da se je solnce, ki je nekaj v svoji velikosti segalo prav do tira, katerega napravi naša zemlja vsako leto krog njega, skrčilo na svojo sedanjo velikost, za to je rabilo kakih 50 milijonov let. Toliko je torej najmanj stara naša — zemlja, toliko tudi najmanj solnce — z ozirom na njen postanek.

Po isti metodi je tudi znani dr. M. W. Meyer določil absolutno starost ostalih planetov. Pri teh računih se je pokazalo, da je vsak planet za približno 5 milijonov let starejši kakor njegov solnce bližji sodrug. Iz tega bi se po analogiji dalo sklepati, da bi po nastanku zemlje moralo priti še do nastanka devetih novih svetov, nahajajočih se med njo in solncem. Od teh pa poznamo samo dva, namreč Venero in Merkurja. Kje jih je še sedem — ali so sploh kdaj nastali, ali jih ne vidimo, ker so premajhni — tega ne vemo. Meyer je tudi preračunal pot enega teh planetov z 39, drugega s 17 $\frac{1}{2}$ dnevi —; Leverrier je tudi računil, a na podlagi druge teorije — in dobil kot obhod 197 dni; Wolf pa je iz vseh drugih vzrokov določil tak hipotetični planet z obodom 42 dni. Kakor se vidi, uje-

majo se števila čudovito — Meyer 39 — Wolf 42 in Mayer 17 $\frac{1}{2}$ — Leverrier pa 197 dni!

Po Meyerjevih računih pa eksistira še drug hipotetični planet, ki naj je najbolj oddaljen od solca. Njegovo starost ceni Meyer na 83 milijonov let. Znanemu Neptunu pa je prisojil ta učenjak nežno starost 78 milijonov let.

Toliko saj je staro naše solnce z ozirom na Neptun. Gotovo je pa seveda še dosti več. Kar se nam je s spoznavanjem radioaktivitete odprl takorekoč nov znanstven svet, postali smo tudi glede starosti solca drugih misli.

Lord Kelvin se je pečal s študijami o izgubah na solnčni energiji. Ako naj je vsa energija, kar jo proizvajava solnce samo, posledica njegovega krčenja, tedaj gotovo ni starejše, kot 500 milijonov let, skoro gotovo pa ne dosega starosti 100 milijonov let. G. H. Darwin je računil približno na isti način, in našel za solnčno starost samo 12 milijonov let. Vsi ti računi pa padejo, kakor že naznačeno v nič, odkar vemo, uprav na podlagi nauka o radioaktiviteti, da ima lahko vsak atom materije velikansko množino energije v sebi. To energijo

izžareva tudi solnce, in ne porabi zato prav nič one dobljene vsled neprestanega krčenja.

Geologi so tudi od nekaj zahtevali za razvoj zemeljskih plasti dosti večjih dob, kakor fiziki in astronomi. Kjer shajajo le-ti s stotinami milijonov, niso geologi s tisoči milijonov prav nič v zadregi.

Kakor znano, nastopajo ob gotovih časih na solncu solnčne pege, lise ali madeži. Da so v zvezi s takoiimenovanimi solnčnimi bakljami, protuberancami in z obsevom (korono), je dognano. Kaj pa so ti strašni solnčni „viharji“ pravzaprav, tega ne vemo. Da pa vplivajo silno na naše vremenske razmere, to stoji. Skoro vsakih 11 let pojavljajo se te pege v posebni velikosti in moči na solncu, in tedaj se tudi na naši zemlji pokaže reakcija nanje. Magnetna igla je nemirna in bega semtertja, severne luči se pojavljajo v posebni krasoti in velikosti, na indijskem in velikem oceanu pa divjajo grozne nevihte.

Kako velikansko so te solnčne pege, svedoči dejstvo, da bi deset zemskih krogel položenih druga ob drugi n. pr. pego iz novembra l. 1892. komaj po dolžini pokrilo.

dovolj časa za kompromisno sklepanje. Jutri se dožene debata o § 42. dopoldne, ker je popoldne plenarna seja. Prijavljeni so samo še trije govorniki. Sprejetje kompromisnega predloga je takorekoč zagotovljeno. Predlog bo stavil poslanec Gessmann ter se bo glasilo, da se sme sklepati o razdelitvi volilnih okrajev v vseh deželah, razen Galicije, le v navzočnosti najmanj 350 poslancev. Za sprejem odločuje potem navadna večina. — Za Poljake bo predlagal posl. Glabinški, da se o razdelitvi kmečkih volilnih okrajev v Galiciji ne sme sklepati, ako ni v zbornici vsaj 60 poslancev iz Galicije. Na ta način bi se brez Poljakov ne moglo sprejeti nobene spremembe glede Galicije.

Zvečer se imeli Čehi in Nemci večurno posvetovanje z ministrskim predsednikom v zadevi kompromisa. O sklepih se varuje stroga tajnost.

Spremembe v skupnem ministrtvu.

Dunaj, 24. oktobra. Cesar je danes obiskal grofa Goluchowskega ter ostal pri njem skoraj pol ure. Odlikoval ga je z briljanti velikega križa Štefanovega reda. Baron Aehrenthal ne prevzame novih poslov pred 14 dnevi, ker se mora vrniti v Petrograd, da naznani carju odstop ter razpusti svoj dvor. Grof Goluchowski pa je izjavil, da bi rad čimprej izročil svoje posle nasledniku, ker si po mnogih neprijetnostih zadnjega časa želi miru in odmora.

Odstop vojnega ministra viteza Pitreicha je prišel popolnoma nepričakovano. O vzrokih se ugiblje raznovrstno. V parlamentarnih krogih trdijo, da je odstopil zatvegatelj, ker je v zadnji skupni ministrski konferenci zastopil ogrski ministrski predsednik proti njegovim zahtevam glede oddelka strojnih pušk in armadnih avtomobilov, tako da je Pitreich ostal s svojim predlogom v manjšini. (Vse to so seveda le kombinacije. Pitreich je brezdvomno odložil vojno ministristvo zato, da postane načelnik generalnega štaba, katera služba je boljša in prijetnejša.)

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

Budapešta 24. oktobra. Nadaljevala se je debata o zakonu glede pospeševanja industrije. Prvi je govoril slovaški poslanec Hodža, ki je izjavil, da so tudi nemadžarske narodnosti za ojačeno industrijo. Toda vlada s to predlogo ne zasleduje le gospodarskih, temuč poglavito politične namene in zato nemadžarske narodnosti predlogo odklanjajo. — Pri glasovanju je bil zakon z veliko večino sprejet. — Na interpelacijo zaradi uprave glavnega mesta je odgovoril minister grof Andrássy, da je že izdelan načrt za radikalne reforme; v prvi vrsti se uvede enaka in tajna volilna pravica za občinske volitve v Budapešti.

Mnogo učenjakov je mnenja, da so pege krajjevo ohlajena mesta solnčne atmosfere. O protuberancah pa mislijo, da so ravno nasprotno krajjevo omejeni požarji. Bajje sestojijo iz žarečega vodenca, čigar temperatura cení Zöllner na 68.000° C, torej na desetkrat toliko vročino, kakor se misli, da sicer vlada na solncu. Četudi protuberance niso tako velike, kakor pege, vendar pa gotovo tudi vplivajo na našo zemljo.

Tako je Lockyer podobno pojavom pri pegah, dognal tudi pri tubercanah poseben periodičen minimum in maksimum. Taka doba traja po njegovih raziskavanjih 3—4 leta. Kadar so izbruhli na solncu posebno močni, tedaj se tudi pokaže njihov vpliv na naše tlakomere. Pojavljajo se silni viharji, zlasti tedaj, kedar se pokažejo protuberance v bližini solnčnih tečajev. Lockyer trdi celo, da je glavni vzrok vsega menjavanja našega zračnega tlaka iskati v solnčnih protuberancah. To bi moglo seveda veljati samo za glavne in bistvene izpremene. Pri ostalih sodelujejo gotovo drugi vzroki, ki gotovo mnogokrat hujše vplivajo na tlakomer, kakor pa solnčne protuberance.

Srbska skupščina.

Belgrad 24. oktobra. Skupščina je danes dognala debato o interpelaciji posl. Kosovljanina ter sprejela dnevni red, v katerem se vladi izreka zaupanje. Proti je glasovala vsa opozicija.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 24. oktobra. General Steselj je odpuščen brez uniforme in brez pokojnine. Ako ga sodišče zaradi kapitulacije Port Arturja rehabilituje, prizna se mu zopet uniforma s penzijo vred.

L v o v, 24. oktobra. Na železniški progi Zmerimka-Podwoleczyska sta med vožnjo dva zakrknana moža napadla dve dami ter z revolverji v rokah izsillila celo premoženje nad 10.000 rubljev.

V ar š a v a, 24. oktobra. Na kolodvoru Vrhne-Udinsk je 20 roparjev ponoči napadlo tovorno skladišče. Slučajno je bil na kolodvoru vojaški vlak. Vojaki so roparje pregnali ter jih šest vlovili.

O d e s a, 24. okt. Blizu Tiflisa je deset roparjev napadlo poštni voz. Odnegli so 29.000 rubljev.

Dopisi.

S Pivke. Pred dnevi vršil se je občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za St. Peter in okolico. „Taktična poteza“ ni bila prava, ker so, kakor smo doznali, kaplana Abrama predsednikom volili. Ali smo zares še vedno taki, da mislimo, da se brez črne sukne ne da ničesar opraviti?! Koliko pa sploh duhovniki prispevajo v dobre namene? — Skoraj nič! Res, da ni ostal Abram predsednikom zatvegatelj, ker se je izjavil, da sprejme predsedništvo le tedaj, če se izreče „nezaupnico“ sedanjemu učitelju na družbeni šoli v Trstu g. Engelmanu, ker je pred kratkim predsedoval liberalnemu in socialnodemokratskemu shodu v St. Petru; no in ker je bilo toliko razsodnosti, da se ni tej duhovski prepotenci ustreglo, je ostal končno za tekočo dobo stari odbor, kojemu vsa čast! Pri tem odločno poudarjamo: čemu nezaupnica gosp. Engelmanu?! Ali ni prost državljan? In če je predsedoval shodu je bila to želja udeležencev. Če že sme vsak kaplan predsedovati shodom, zakaj bi tega ne smel vsak učitelj? Torej učitelji k ljudskim shodom! Le ne preveč mežnarstva! Nezaupnico se da takim, ki so vlačili sestradane oacke kdove s čigavimi groši na katoliški shod. Dobro bi bilo, da bi se ljudje malo pobrigali, če ni tudi kaka občinska kasa, koder županujejo takorekoč kaplani, v to kaj prispevala. Čudom se pa čudimo, da ni navzoče učiteljstvo kaplanu takoj posvetilo. S takimi, ki nezaupnice predlagajo in povsod iščejo, da bi učitelj škodo trpel, ni mesta pri eni mizi. Gospoda! Ni bilo li vrat? Kuharicam svojim naj daje „nezaupnice“, ne pa učiteljstvu! Tone naj otrobe doma veže! Da je ta srednjeveška populstjivost takoj svoj sad obrodila, se razume, kajti isti kaplan, kateremu se ni posrečil „manever“ z „nezaupnico“ g. Engelmanu, je predbacival domačemu g. nadučitelju Kalanu, da nima nobenih zaslug in, da mu ni treba priznanja in nagrade, katero so mu hoteli častivredni možje pripoznati in to za njegovo delovanje, zlasti še, ker je skoraj 29 let opravljal službo organista v splošno zadovoljnost in proti majhnemu plačilu, ker ni hotel uboge občine dreti, kakor to gotovi ljudje delajo. Ko bi drugega ne bilo, nego izguba prostosti in zdravja tekem toliko let za čast občine, je že zasluha. In sedaj ti pride par mesecev tu službujoči kaplan ter zabrusi nadučitelju v obraz, da nima nobenih zaslug, ko se je vendar krog 30 let žrtvoval za vsestranski blagor občine. Ali ni to brezmejna nesramnost?! Tone ima gotovo več zaslug, kadar zapoje: Imaš moža, pa vseglah si zmeraj žalostna, trala, trala... G. Kalan spozna sedaj, kaj mu je koristilo, ker se je toliko let ubijal za čast domače duhovščine. Bedasto je bilo sploh že takrat, da je šel na roko, da so kaplana volili predsednikom krajnega šolskega sveta. Ali zares nima St. Peter moža, ki bi bil zmogel voditi tak posel? G. Kalan, kaj imate sedaj od tega, ker ste kaplana volili? Nič! — Se roge vam kaže. Edina parola povsod bodi: Proč s kaplani kot šolskimi predsedniki! Na njih mesto može davkoplačevalce! V farovž in cerkev s kaplani! Kaplanu Abramcu na svetujemo, da raje bolj pazi na svojo uro, da ne ostanejo ljudje brez maše, kakor ono nedeljo, ko je šel na katoliški shod. Kdo je bil takrat greha kriv? Odgovorite, g. kaplan, Vi ali g. Engelman?! Tedaj „nezaupnico“

Vam!! Ako se bo ta kaplan še kaj ongovil s takimi budalostmi, mu posvetimo tako, da bo šel lahko brez — „laterne“! Bomo videli ali bo farške gonje napram učiteljstvu in društvu častivrednim možem vendar enkrat konec, sicer začnemo i mi, da se vam bo kadilo! Z ob za zob!

Opazovalec.

„Slovenske Matice“

145. odborova seja je bila v sredo dne 17. vinotoka v društveni pisarni ob 5. uri popoldne.

Navzoči: Gg. P. Grasselli (kot predsednik); J. Dimnik, Fr. Finžgar, dr. J. Gruđen, dr. Fr. Ilesič, Fr. Milčinski, Fr. Orožen, R. Perušek, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, I. Sušnik, dr. V. Smid, I. Subic, dr. J. Tominišek, A. Trstenjak, J. Turk, dr. Al. Ušeničnik, Fr. Wiesenthaler, dr. Fr. Zbašnjik in V. Zupančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 21.

Predsednik proglasi sklepčnost, otvori sejo, pozdravi navzočne, pove, da je gospod predsednik Levec službeno zadržan, udeležiti se današnje seje in da je odbornik Gangl svojo odsotnost pismeno opravičil.

Tajnik poroča iz predsedstva, da je Matica dobila od prof. Stritarja pismeno zahvalo za poslano mu častno diplomu.

Ponatisek životopisa Antona Janše v „Slovenskem Čebelarju“ se odobri.

Na znanje se vzame, da je prof. dr. Šlebinger vsled preselitve v Rudolfovo postal vnanji odbornik in da sta profesorja dr. J. Žmavc in dr. Lončar sprejela povabilo za vstop v pomožni odtsek za izdavanje „Slov. zemljevida“.

Novih pravil, katera je vlada potrdila, naloziti je toliko izvodov, da jih prejme po en izvod vsak letošnji član, zanaprej pa nanovo pristopivši.

Na znanje se vzame, da se je predsedniku, nadzorniku Levcu, ob 60letnici, dne 4. mal. srpana t. l., poklonila odborova deputacija (gg. Grasselli, Sušnik, dr. Požar, Subic in Wiesenthaler) in da se je predsednik odboru na častitki zahvalil.

Društvu se je nakazala državna subvencija za tekoče leto in predsedstvo je vložilo prošnjo za dovoljenje iste na ministristvo za prihodnje triletnje.

Vdovi pokojnega, dne 13. mal. srpana v Zagrebu umrlega banskega svetnika J. E. Tomiča, častnega člana „Hrv. Matice“, se je izreklo pismeno sožaljenje in Matica je za isto prejela pismeno zahvalo.

Kolektivni prošnji društev „Akademija“, „Prosveta“ in „Sokol“, ki snujejo „Javno ljudsko knjižnico in čitalnico“, za podaritev knjig, je po možnosti ustreči.

„Slovenska Matica“ je bila dne 12. vel. srpana pri Vilharjevi slavnosti v Postojni zastopana po odbornikih dr. J. Tominišku in A. Trstenjaku ter po županu in poverjeniku Piklu, ki so položili na spomenik v imenu društva venec. Zastopništvu se ima izreči pismena zahvala.

Uveljavi se končno knjižna zveza med „Hrvaško Matico“ in med „Slovensko Matico“ pod pogoji, ki so bili v javnosti že razglašeni. Razpošiljanje knjig ima prevzeti vsaka Matica za svoje člane neposredno istotako kot doslej.

Dne 17. kimavca je umrl v Žižkovu pri Pragi Matičin častni član Jan Lego. Matica je razgnala črno zastavo, položila na krsto venec, izrazila vdovi sožalje, prejela od nje zahvalo, in bila pri pogrebu zastopana po gg. dr. I. Žmavcu in C. Jekovcu, katerima je izreči pismeno zahvalo.

Dne 8. vinotoka je praznoval notar Luka Svetec 80letnico svojega rojstva. Svojemu ustanovniku, odborniku in poverjeniku je Matica ob jubileju pismeno častitala in prejela na častitki od slavljenca pismeno zahvalo.

K slavnosti 100letnice rojstva in 50letnice smrti književnika in dramatika J. Popovića, dne 29. kim. v Vršču, je Matica slaviteljem brzojavno častitala.

Prof. Avg. Žigonu v Gradcu je za Matični knjižnici podarjeni njegovi najnovjši deli o Prešernu, „Letnica 1833 v Prešernovih poezijah“ in „Lel — moj kermar“ izreči pismeno zahvalo.

Zapisnik o 144. odborovi seji, ki sta ga pregledala in potrdila odbornika J. Kostanjevec in dr. J. Šlebinger, se odobri brez ugovora.

Na ogled so zapisniki; gospodarskega odseka ddo 5. rožnika, tehniškega odseka ddo 13. rožnika in knjižnega odseka ddo 26. kimavca.

Na znanje se vzame, da je imel med tem časom folkloriski odtsek dve seji, namreč 3. mal. srpana in 27. kimavca.

Za overovatelja današnjemu zapisniku se nominirata odbornika profesor Orožen in ravnatelj Wiesenthaler.

Poročilo o izvršenih popravah v društveni hiši in o premembah med strankami se odobri.

Neka ponudba za odkup zadruženih deležev „Kmetijske posojilnice“, ki so last „Ant. Knezove ustanove“, je odkloniti, ker bi bilo to proti dolobam oporoke.

Odobri se poročilo o številu, obsegu in natisavanju letošnjih društvenih knjig, ki izidejo okrog Božiča.

Načelno se uveljavi, da se morajo rokopi, ki se vobče odobre, ki se imajo pa mestoma še popraviti, predložiti, predno gredo v tisek, še v revizijo, ozir. v končno odobrenje za tisek.

Radi preobilih izrednih stroškov je za letos še opustiti kliširanje že izvršenih osnutkov za platnice društvenim cikličnim delom leposlovne vsebine.

Odobri se knjižni program za prihodnje leto. Po tem programu naj bi „Slovenska Matica“ izdala za leto 1907. sledeče knjige: 1. Zbornik za leto 1907. 2. Prevodi in svetovne književnosti. IV. snopič. 3. Knezove knjižnice XIV. zvezek. 4. dr. Strekelj: Slovenske narodne pesmi. 11. snopič. 5. Zabavne knjižnice XIX. zvezek. 6. Seidl: Savinjske planine. (z ilustracijami). 7. Hrvaške knjižnice 2. zvezek. 8. Letopis za leto 1907. Knjige naj obsegajo 80 pol.

Sklene se pritrditvi nasvetu, da bodi leta 1910. slovanska razstava v Pragi, katere se namerava udeležiti tudi „Slov. Matica“.

Od zadnje seje je društvu pristopilo 273 letnikov na novo ali vnovič, za letos pa plačalo 2441.

Knjižnici je prirastlo 108 knjig, zvezkov in časopisov: 8 podarjenih in 100 zamenjanih. Darovalcem se je izrekla pismena zahvala.

Nova poverjenišva so se osnovala, ali pa se imajo osnovati za Zader, Požego, Sljivoševce, Kutjevo, Virje, Vukovar, Djakovo v Slavoniji. Nove poverjenike so dobili: Lašče, Mokronog, Šiška, Vransko, Cerklje, Devin, St. Peter pri Gorici, Ruše, Dobrepolje, Šmartno pri Litiji in Celovec (mesto in semenišče). Izpraznjeni sta: Polhov gradec in Razdrto; prenehalo je zopet poverjenišvo v Planini pri Rakeku.

Društvo je prejelo zlasti mnogo prošenj za podaritev založnih knjig, ki so bile — če sploh mogoče — vse ugodno rešene. Matici so došle od obdarovalcev pismene zahvale.

Potem, ko dasta predsednik in tajnik na nekatere izražene želje in vprašanja potrebna pojasnila, zaključijo predsednik sejo ob polusedmih zvečer.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. oktobra.

— **Mladočehi in Poljaki.** V zadnjem času je razmerje med Mladočehi in med Poljaki postalo prav napeto. Češki listi streljajo na Poljake, poljski listi pa na Mladočeha. Samo za izgled naj navedemo dve značilni izjavi. „Gazeta Narodowa“ piše: „Čehi, posebno Mladočehi so že v desetih pokazali, da niso parlamentarni taktiki. Slepo se spuščajo v avanture, ki jim ne do našajo ugleda. Samo neizmerna delavnost, živahnost in štedljivost češkega naroda more popraviti napake, ki jih delajo vsak hip njegovi parlamentarni zastopniki na Dunaju.“ — „Słowo Polskie“ pa pravi, da „stališče Mladočehov v drž. zboru ni samo obupno, nego naravnost smešno. Nihče ni niti en trenutek verjel, da bodo Mladočehi volilno reformo hoteli pokopati (zaradi dvetretjinske večine). Volilna reforma je otrok mladočehskih voditeljev, nastala je iz njihove inspiracije in zlasti pod njihovo redakcijo. Zagotavlja jim neverjetne koristi, ne samo češkemu narodu, nego zlasti še Mladočehom. Pri razdelitvi volilnih okrajev so bili uvaževanivsi mladočeški lokalni in katerijski interesi. Volilna reforma obvaruje Mladočeha pred sicer neizogibnim porazom, če bi se prihodnje volitve vršile na podlagi sedanjega volilnega reda... Končno Mladočehi volilne reforme ne morajo pokopati, tudi če bi hoteli. Dosegli ne bodo nobenih koncesij in bodo morali zopet kapitulirati.“ — Komentara tema poljskima izjavama ne bomo pisali.

— **Češke poslance** ljuto napada radi njih postopanja v zadevi volilne reforme na Dunaju izhajajoči češki list „Slavia“. V zadnji številki priobčuje pod naslovom „Obrok“ (krma) članek, v katerem pravi z ozi-

rom na dr. Tavčarjeve besede, da se češki lev krmi danes z rezanco in ovsom, da so se češki poslanci spretno iz rjovečih levov v pohlevne konjičke, ki zobljejo iz rok zgolj seno in oves. „Češki lev“, piše list, „je torej umrl takrat, ko so v češki grb dejali — konja, ki ga krmi dunajska gospoda z rezanco in ovsom? Po vsi državi se širi vest, da so češki politiki kakor pohlevni konjički in v to vest je jel verovati že tudi narod slovenski, najzvestejši prijatelj češkega naroda, a bojimo se, da bo to slovensko mnenje postalo vseslovenska vera v široki javnosti. Najboljši prijatelj ni zamudil prilike, da bi našemu narodu ne povedal resnice, naj bi češki narod preprečil v odseku za volilno reformo svoj poraz, da bi se češki lev, ta drzni borec, krmil v najnovjšem času z rezanco in ovsom. Konj v svetu živali ni vladar, krma v hlevu ni kraljevska hrana, rezanca ni hleb in oves ni beseda. Sramotno bi propal narod, ki bi si vzel za geslo krmo iz nemških jasli. Brat Slovenec, prijatelj Slovan, je nam rekel, da se mu zdi češki lev, kakor bi se krmil z rezanco in ovsom; to boli sicer, toda to je odkritosrčno povedana resnica, ki mora povzročiti preobrat v mišljenju z ozirom na oficialno postopanje naših poslancev. Kam so zašli ljudje, ki jim je narod poveril zastopstvo svojih pravic! Sami priznavajo, da so poraženi in da se češkemu levu daje oves in rezanca! Vsakdo vsaj to sliši in resnica je tudi.“

— **Iz ajalska sodrga.** „Slavia“ piše pod tem naslovom: „Šusteršiči s Kranjskega so v „Slovanski zvezi“ 17. oktobra z dvanajstimi glasovi proti šestim sklenili, da ne bodo izvajali konsekvence iz dvetretjinske večine, ki jo zahtevajo Nemci. V „Slovenskem Narodu“ ljubljanskem pozivljajo štajerski Slovenci svoje poslance, naj izstopijo iz „Slovenske zveze“, sicer bodo z njimi obračunali. — Tržaška „Edinost“ je dokazala Ivanu Šusteršiču, po svojem poklicu advokatu v Ljubljani, da je hotel prodati Slovence v Trstu in okolici (Sv. Jakob). Tega lopova bomo dali v nemški muzej; prodal je Slovence na Koroskem in Štajerskem, samo da bi njegova sodrga vladala na Kranjskem!“

— **Dr. Ernesta Ambrositscha** je deželna vlada kranjska odslovila iz službe in je že zapustil Ljubljano ter odšel v Gradec. Ta vbenemški junak je sin Blaža Ambrosiča, rodom Vipavca, ki je bil učitelj in pozneje okrajni šolski nadzornik na Štajerskem.

— **„Še nekoliko o občinskih volitvah na Travi.“** Pretečeni teden je bila pri e. krajnem glavarstvu v Kočevju obravnava radi volitev na Travi glede pritožbe, ki so jo vložili tamonjni pristaši vsemogočnih Künzla in Lacknerja. Kot tožitelj je nastopil vedno mračni Lipavec. — Priče za tožitelja pa so bile Hans Lackner (ta vzor nemškega učiteljstva), logar Künzl in gospod Ignacij Miklič iz Trave. Pritožba je bila naperjena napram gospodu županu Anton Veselu, kateremu nasproti je učitelj Hans Lackner javno pokazal, da je zmogel najinfamnejših laži. Priče gospoda župana Vesela pa so bile g. Anton Poje, g. Ivan Troha in g. Juri Ješelnik iz Starega kota. Tožitelj Lipavec v svoji pritožbi navaja, da niso bili volilni imeniki o pravem času na razpolago, kar pa so gospod župan Vesel in njegove priče dokazale kot laž, ker župan ni le samo razpis volitev objavil na občinski deski, temveč pustil poldrugi mesec pred volitvami pri farni cerkvi v Dragi po občinskem slugi razglasiti, da so volilni imeniki vsakomur v pogled in kdaj da se bodo vršile volitve. Ta razglas potrdil je občinski sluga na dotičnih spisih in priče, ki so razglas slišale. Razen tega pa so priče gospoda Vesela dokazale, da so bile dne 1. julija 1906 pri gospodu županu, od katerega so zahtevale volilne imenike v pogled in jim jih je ta gotove predložil. Učitelj Lackner izjavil je, da

je bil 22. julija pri županu in zahteval od poslednjega volilne imenike, na kar se je baje gospod župan izjavil, da jih nima gotovih. Kako to človeče infamno laže, hočemo v dokaz tega navesti sledeče: Dne 22. julija je bila namreč občinska seja radi volitev in ta čas učitelja Lacknerja sploh na Travi ni bilo, temveč je bil na počitnicah, tam neke v Kočevju, kjer so ljudje, ki imajo take lastnosti, kakor on. To laž je potrdil ta človek, ki ima tako črno dušo, ko vrag v peklu, s svojim lastoročnim podpisom v pritožbi in razen tega se mu je ta javno pri okrajnem glavarstvu dokazala. — Gospod Miklič, katerega je učitelj Lackner za svoje laži kot pričó navedel, je izjavil kratkoročno, da njemu o izpovedbah Lacknerjevih ničesar ni znano. — Deželni šolski svet opozarjamo na tega človeka, ter prosimo, da pošlje mesto njega pravičnega in dostojnejšega moža, ker ne želimo, da bi nam pačil naše otroke in jih učil hinavščine in laži. Zahtevamo, da ga natančno kontrolira v njegovem šolskem poslovanju, ker ne zasluži niti najmanjšega zaupanja. V Starem kotu govore še nadalje zlobni jeziki, da je ta vzorni gospod učitelj posnel Kovačev Misko, ki je pila pa nič plačala, humoristi pa pravijo da je hotel Starokotarje lakirati, ker je baje samo plačo vzel, podučeval pa vsake kvatre enkrat, ako ravno bi bil moral imeti na teden dva dni pouk. Politično oblast pa opozarjamo, da je vsemu občinstvu znano, na kakšen način so hoteli ti poštenjakoviči rovatiti proti gospodu županu Veselu in kakšna sredstva so uporabljali, da bi dosegli nameravano razveljavljenje volitev, da torej naj ne skuša podpirati lažipolitike, sicer bode izginila še zadnja iskra zaupanja v njo, kar bi bilo gotovo za njo usodepolno in bi znalo imeti bridke posledice. Razpis volitev župana pa pričakujemo v najkrajšem času.

— „Slovenec“ se je nedavno tega pritoževal v dopisu iz Idrije proti temu, da baje daje „Narodna Tiskarna“ dijakom „Slovenski Narod“ za znižano ceno — za 1 K mesečno. „Slovenec“ torej to ni prav, popolnoma v redu je pa, ako daje „Katoliška Tiskarna“ srednješolcem „Slovenca“ proti mesečni naročnini 60 v, ako se naroče nanj skupaj trije. Znano je pa nam tudi, da dobivajo „Slovenca“ docela brezplačno učiteljskičniki, samo ako se zavežejo, da bodo delali med tovariši propagando za klerikalno stranko.

— **Dolenjska proga Trebnje-Št. Janž.** Včeraj se je pod predsedstvom dr. Derschatta vršila dnevna konferenca o stvari gradnje dolenjske železniške proge Trebnje-Št. Janž. Gradnja železnice je stopila zdaj v odločilni štadij in se najbrž kmalu prične z izvršitvijo načrta, zlasti ker se Derschatta zanima za to železniško progo.

— **Občinski zastop v Puli** se baje razpusti ter bo namestniški tajnik baron Gorizzutti imenovan za vladnega komisarja. Ta odredba zadene občinski zastop zagradelji, ker podpira vsako protivladno postopanje italijanskih krogov.

— **Imenovanje pri pošti.** Za poštne oficijante I. razreda so imenovani Blaže Ranc in Hugo Ferlinz v Gradcu in Jos. Preglau v Beljaku.

— **Pisateljica ga. Zofka Jellovškova** je vstopila, kakor se nam poroča iz Zagreba, v redakcijo „Agrar Tagblatta“.

— **Akademični kipar Ivan Zajec** prebiva sedaj v Parizu, kjer ima svoj lastni atelje in kjer izdeluje skupino iz narodnega življenja Slovencev, ki jo razstavi v „salonu“. Naročila naj se mu pošiljajo na naslov: Rue Daguerre No 7, 14. arrondissement près du Lion de Belfort — Paris.

— **Predavanje.** Jutri ob 8. uri zvečer bo v dvorani Puntigamske pivnice na Turjašem trgu št. 1. predaval g. A. Ochraska o predmetu: Spoved kralja Davida. Vstop je vsakomur prost.

— **Odpor „Ljubljanske društvene godbe“** se je konstituiral v svoji seji z dne 23. oktobra t. l. sledeče: predsednik: gosp. dr. Alojzij Kokalj; podpredsednik: g. Ubald pl. Trnkoczy; tajnik in oddajatelj: g. M. C. Cadež; blaginjak:

g. Milan Drachslar; arhivar in nadzorovatelj g. Josip Vlach; odborniki gg.: Aleksander Hudovernik, Alojzij Novak, Viktor Rohrmann, Josip Turk.

— **Vinska razstava** bo v Ljubljani v „Narodnem domu“ dne 17., 18. in 19. novembra. Dne 18. novembra pa bo vinarški shod v dvorani „Mestnega doma“.

— **Cement se podraži** za kakih 5%. Podraževalci trde, da jih v to silo dražje izdelovanje. To podraženje stopi v veljavo najpozneje s prihodnjim letom.

— **Skrbimo za ljudsko izobrazbo!** „Gorenjec“ je priobčil v zadnji številki pod tem naslovom članek, v katerem z vsu upravičenostjo poudarja, da se Slovenci za izobrazbo naroda vse premalo brigamo; zato smo pa tudi ponajveč tu tujcem za pomočnike, težake — delo slovenskih rok se večinoma izteka v blagajne nemških ali italijanskih mogočincev, naša dela nadzorujejo tuji pazniki, naravne sile naših krajev izrabljajo tuji inženirji, ker jih mi ne poznamo ali ne znamo rabiti. Skrbeti je treba za ustanovitev raznih šol po vsej Sloveniji. Treba je strokovnih šol, meščanskih, obrtno - nadaljevalnih. Kmetijski poučni tečajji, večerni zimski kurzi so pri nas še skoraj neznani. Delati bi bilo treba poučne izlete, n. pr. v Švico, Tiroško ali Soinograško. Ustanoviti pa bi se morala tudi v vsaki občini ljudska knjižnica, za katero bi morale prispevati občine, denarni zavodi in tovarniška podjetja. Istotako potrebna so poučna predavanja, ki bi se morala vršiti po mestih in vaseh. Ako bi se vse to izvršilo, bo nastopil v našem gospodarstvu razveseljiv preobrat. Zato opozarjamo merodajne faktorje, zlasti deželno in občine pa tudi posameznike, da se čimprej sistematično lotijo velikega dela popolnejše izobrazbe narodnih mas!

— **Zelnate glave so šli krast** Franc Arhar, Ignacij Kolar in Ana Trojanšek iz Dravelj na jeziška polja. Narezali so jih okoli 139 in jih dobro prodali v Ljubljani. Orožniki so pa zvedeli za tatvino in vse tri tatove izročili sodišču.

— **Mrtvega so našli.** Dne 23. t. m. so našli lovci v Krumperškem gozdu, že od lisic ogođano moško truplo. Ker je imel mrtvec prebito črepijno, je vsak samomor izključen. V osebi umorjenega so spoznali že 3 tedne pogrešanega 35letnega Alojzija Miša vulgo Primoškovega Lojzeta iz Gorjuše pri Dobu.

— **Zdravstveni zastop novomeški** je sklenil v včerajšnji seji soglasno, da odda stavbo ženske bolnice v Rudolfovem g. Jos. Olivu kot najnižjemu ponudniku. Stavba je proračunjena na 310.000 K.

— **Vsled božjasti utonil.** V Laporju pri Novem mestu je utonil v odnotnem potoku 30letni delavec Ivan Medved iz Pahe pri Novem mestu. Medveda je vrgla božjast, da je padel v vodo.

— **Medvedko so ustrelili** v Lloydovem lovišču v Srednji vasi pri Kočevju. Bila je težka 91 kg. Dva mladiča sta ušla, a jih zasledujejo. Medvedko so prepeljali skozi Ljubljano v Trst.

— **Iz Cerkelj pri Krškem.** Dne 20. t. m. je bil tu ob 5. uri 48 minut zvečer precej hud do 4 sekunde trajajoč potres, spremljan z močnim podzemskim bobnenjem. Temu je sledilo celo noč in drugi dan več ali manj močnih sunkov. Naštelo se je do poldne 21. t. m. do 20 strelslajev, pri katerih je vedno zabobnelo. Tudi 22. in 23. t. m. so se čutili posamezni slabjši sunki. Dne 24. t. m. v jutro so bili 3 slabi, ob 6. uri 35 m pa zopet močan 3 sekunde trajajoč strelslaj, a sedaj brez bobnenja. Dozdevna smer od severovzhoda. Posebnega učinka ni napravil potres, le nekaj razpok in pa posamezna opeka je padala s streh.

— **Umril je** v Postojni sodni kancelist gosp. Ivan Nedeljko star 44 let. Umril je za legarjem. Pokojnik je bil splošno spoštovan.

— **Šoli sta zaprti** v Postojni, ker je izbruhnil v trgu legar. Zaprti so 5 razredno ljudsko šolo ter meščansko šolo.

— **Občinski zastop trga Vipave** je v svoji snočnji seji soglasno podelil visokorodnemu gospodu grofu Karlu Lanthieriju častno tržanstvo.

— **Kaplan v šoli.** Šolarje v Toplicah pri Zagorju ob Savi kaznuje kaplan Matevž Sušelj pri pouku na vse načine, samo ne tako, kakor je določeno v ukazu naučnega ministrstva z dne 20. avgusta 1870. § 24. Sušelj dela tako, dasi je bil kaplan Podbevšek šele pred nekaj časom radi istega prestopka obsojen na globo 10 K. Ali šolsko vodstvo v Toplicah ne pozna § 24. omenjenega ministrskega ukaza?

— **Iz Golja,** 24. oktobra: V nedeljo dne 21. oktobra zjutraj je kuharica pri „Hotel Mohr“ povila dete, je zamotala v posteljo ter odšla notem k — maši. Po njenem od-

hodu je stvar zasledila druga služničad. Obvestila se je policija. Je-li bil otrok mrtvorojen ali umorjen, dognila bode preiskava. Nedloveško mater so aretovali v — cerkvi. — Včeraj, 23. oktobra pa so našli novorojeno — mrtvo dete — na dvorišču tukajšnjega okrožnega sodišča. Zlodejko zasledujejo.

— **Nemška šola v Savinski dolini.** Iz Savinske doline se nam piše dne 22. oktobra t. l.: Tudi vaš list je že namignil, da nameravamo pri nas v Savinski dolini ustanovljati — nemško šolo. Prva se baje ustanovi v Pletrovčah pri Zalcu. Tako se vobče govori. Bo menda že res. — Seveda tu je v ozadju tozadevni nameri bogataš Hans Jeschoung — po domače Fervega — ki ima med našimi „zavednimi“ kmeti mnogo vpliva ter po svojih odposlancih — čisto ob strani stojič — deluje v zmlslo naših „nemških“ osrečevalcev... Bolj ko je naš kmet v nemščini „zaručan“, tembolj žanjejo naši nasprotniki! Toraj: Le glejmo, delajmo „složno“ dalje; bo že šlo. Saj je čas. Kaj pa bodo opravili v „naši“ Savinski dolini!

— **Poročil se je** danes g. med. univ. dr. Friderik Skof v Ribnici na Štajerskem z gospico Tončiko Gomilšek, hčerko nadoficijala južne železnice gosp. Josipa Gomilška. Bilo srečno!

— **V graški bolnišnici** ni celi teden nihče umrl. To se je naznanilo z obešenjem bele zastave.

— **Občinske volitve v Veprincu in okrajno glavarstvo Volosko v Istri.** Pišejo nam: Občinske volitve v Veprincu bi se bile morale vršiti že leta 1905, a so se vršile šele 18., oziroma 19. julija 1906. Za italijansko komoro imajo zelo slabe posledice. Kako so se te volitve vršile, omenjeno je bilo že v „Slovenskem Narodu“. Italijanska komora se ni prestrašila pri teh volitvah niti največjih protizakonitosti in si je upala kar pred nosom volilcev hrvatsko-slovenske narodnosti zapreti tem vrata, ki so vodile spredaj v volilni lokal, medtem ko so bila pa vrata zadaj odprta volilec italijanskega mišljenja, ki so meni nič tebi nič hodili noter in ven ter oddajali glasove volilni komisiji. Če se je pa pokazal kakšen volilec hrvatsko-slovenske stranke, zgrabil ga je pa že izdajalec svojega rodu in jezika tajnik Marchi in ga vrgel nazaj pred vrata, češ, da nima tukaj ničesar opraviti. Seveda je bilo to vse omenjeno v prizivu, katerega je hrvatsko-slovenska stranka vložila na namestništvo v Trstu. Okr. glavarstvo v Voloski poziva zdaj k sebi volilce, ki morajo pod prisego pričati, kaj so vse videli pri teh čudapolnih in sleparsko vodenih občinskih volitvah v Veprincu. Da bo pa stvar še nekoliko živahnješa, počel je pa tudi italijanski renegat tajnik Marchi (reci Greko) pozivati volilce hrvatsko-slovenske narodnosti in sestavljati z njimi nekatere zapisnike v italijanskem jeziku, katerega seveda stranke ne razumejo in da ne vedo, kaj so morale podpisati. Kdo je dal Marchiju pravzaprav to oblast, da poziva stranke svojevoljno k sebi, se seveda ne ve. Ali more tajnik italijanske renegatske občine v Veprincu na svojo roko delati, kar hoče? Priznati se mora, da je postalo italijanski irendentski stranki v Veprincu zelo vroče pod nogami. Uverjeni smo, da bodo tudi sedaj poskušali z vsemi protizakonitostmi spuščati vodo na svoj mlin. Če se jim pa bo njihov namen posrečil, je pa dvomljivo. Kakor se sliši, razpisane bodo kmalu nove volitve, katere bo nadzoroval in vodil c. kr. komisar. O vršitvi in izidu bomo poročali.

— **Naroden hotel v Voloski.** Gg. trg. potnikom in slavnemu slov. občinstvu v vednost. V Voloski tik Opatije je pred kratkim otvoril, kakor omenjeno včeraj, dobroznani restavratore ljublj. „Narodnega doma“ — g. A. Bogović v hotelu Liburnija (Narodni dom) restavracijo, kjer toči pristna vina in najboljši pivo. Kuhinja in postrežba je izborna. Spalne sobe so urejene najmodernejše in z električno razsvetlavo. Gg. trg. potniki, ki se izkažejo kot člani trg. društva „Merkur“, imajo v restavraciji in prenočiščih 20 odstot. popusta. Svetujemo vsakemu, ki dojde v Opatijo ali Volosko, da se nastani v omenjenem hotelu.

— **Slovenski trg. potnik.** — **Hud fantiček.** 27letnega kmeta Pavla Šebka iz Kašine pri Zagrebu je Juri Fantiček tako sunil z nožem v levo stran prsi, da bo težko okrevel. Vzrok pravda, katero je Fantiček zgubil.

— **Štiri prste je odrgala** parna žaga 16letnemu Juju Vujnoviču v Dubici na Hrvatskem.

— **Pobegnil je** dne 19. t. m. prostak c. in kr. 27. pešpolka Rudolf Lampret, prideljen je bil pri godbi.

— **Glas iz občinstva.** Neka mlada dama ima to lepo navado, da se ob lepih večerih posebno rada vozi s kolesom brez luči in jo še posebno mika uganjati ta šport po

hodnikih. Naj si vzame na znanje, da to ni slabo samo za njen žep, kajti če jo pri tem zasači kak varnostni organ, jo bode vsekako brez pardona naznanil, ampak je to skrajno nevarno za osebno varnost pasantov in nje same. Lahko se namreč pripeti, da zadene kakega pasanta in ga podere, to pa ne bode vsekako rad sprivil v žep, ampak jo zna še citirati pred sodišče. To naj sploh vsi kolesarji imajo pred očmi, preden bi ta ali oni hotel voziti brez luči in še posebno po hodnikih. — Pasant.

— **Sirovina.** Ljubljanski policiji dobro znani, leta 1867. v Gameljnah rojeni žganjar Mihael Vojska, je prišel včeraj proti večeru v stanovanje svoje matere na Martinovi cesti št. 18 in zahteval, da mu da jesti. Ker tega ni hotela storiti, jo je podrl na tla ter vihtel nad njo nož, češ, da jo zakolje. Ko ga je potem brat pregnal in ga pred južnim kolodvorom o tem obveščeni nadstrážnik Večerin prijel, je tudi ta moral čutiti Vojskovo pest. Vojsko so oddali sodišču. Navedenec je baje nekoliko slaboumen.

— **Nepreviden kolesar.** Predvčerajšnjim je neki kolesar na križpotu Miklošičeve ceste in Dalmatinovih ulic tako neprevidno vozil, da je zadel nekega gospoda in ga podrl na tla. Kolesar je znan.

— **Kap je zadela** snoči v stanovanju v Cerkvenih ulicah št. 21 delavčevu ženo Marijo Sudarjevo. Prepeljali so jo v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— **Ona dama,** ki je pred nekaj dnevi pozabila v trafiki v Šelenburgovih ulicah dežnik, naj blagovoli priti ponj.

— **Ustrelil se je** v Zagrebu trgovec Stevo Belič, a dasi je oddal tri strele v prsi, se vendar ni usmrtil, ampak se le težko ranil. Vzrok poskušene samomora ni znan.

— **Belavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 25 Kočevarjev in 10 Hrvatov. V Heb je šlo 25, v Linc pa 19 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 25 Kočevarjev, v Slavonijo pa 100 slovenskih šumarjev.

— **Izguljene in najdene reči.** Kuharica Marija Strukljeva je izgubila srebrno žensko uro, vredno 18 K. — Šolski učenec Adolf Dolinšek je našel denarnico, v kateri je bila srednja vsota denarja. — Vdova Meta Kastelčeva je izgubila denarnico z vsebino 16 K.

— **Streliški klub „Miramar“** je sklenil, da mora pri streliških večerih vsak član si kupiti preje 5 Ciril-Methodovih znamk, ako hoče kvartati.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes zvečer v meščanskem hotelu „Lloyd“ (Sv. Petra cesta) društveni koncert z osemimi člani. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje danes zvečer od 10. ure naprej v kavarni „Austria“. Vstop prost.

— **Jugoslovanske vesti.** Hrvatski umetnik ranjen na Ruskem. Bivši tenorist hrvatskega narodnega gledališča Dragotin Foller je bil letos angaževan pri „mednarodni operni turneji“ na Ruskem. Družba obstoječ iz 110 članov je najprvo gostovala v Rigi, kasneje pa v Jurjevu. Tu so se pa politični odnošaji tako poslabšali, da so bili na dnevnem redu pogromi in ulični nemiri. Vkljub temu je družba nadaljevala s svojimi predstavami. Dne 2. oktobra t. l. je zašel Dragotin Foller, ko se je na potu v gledališče peljal preko velike promenade, med množico razgrajajočih ljudi, ki jih je podil večji vojaški oddelek. Naenkrat je počila puška in krogla je zadela umetnika v ramo. Foller se je rešil v sosedno hišo, kjer so mu obvezali rano. Umetnik je kmalu ozdravel, ker so mu ekstrahirali kroglo. Te dni je dospel v Berlin in zahteva sedaj potem avstro-ogrškega konzulata od ruske vlade odškodnino.

— **Pesnik-prosjak.** V bolgarskih književnih krogih vlada velika senzacija. Pred kratkim je izšla zbirka pesmi docela neznanega pesnika P. Toškina pod naslovom „Boli“. Te pesmi so vzbudile v vseh literarnih krogih veliko pozornost in kritika jih je splošno pohvalila kot umotvore od boga obdarovanega pesnika, ki se je približal slavnemu Ivanu Vazovu, kateremu bo tudi vreden naslednik. Ko so jeli iskati tega pesnika, so bili vse presenečeni. Pesnik ni nihče drugi, kakor ulični prosjak, ki ima v mestnem parku svoje taborišče. Sofijski „Dnevnik“ je uvel akcijo, da se pomore bednemu pesniku.

— **Hrvatska napredna omladina** je izdala te dni brošurico „Nova doba in Hrvatskoj i hrv. napredna omladina“. Knjižica šteje 30 strani in obsega ta-le poglavja: I. „Gospodarsko področje“, „Prosvetno področje“, „Upravno področje“, „Državno pravno področje“, „Področje narodne politike“, „Naše društvo in opće i po politič-

kim strankama“; II. „Što nam je činiti?“ „Rad na vseučilištu“; „Djelovanje medju srednjoskolcima“ in „Djelovanje u narodu“. Knjižica končuje takole: „Kadar mislimo na daljno našo bodočnost, ustavlja se nam misel pri naših jugoslovanskih bratih, s katerimi nas veže ne samo plemenska sorodnost, nego tudi naravna potreba. Stavljamo si naravnost za svojo nalogo, da delujemo za kulturno in gospodarsko-interesno zblizanje vseh Jugoslovancov. Razmere na Balkanu se razvijajo v prilogo našim težnjam. V Sofiji, v Belgradu in v Ljubljani se navdušeno izjavljajo za te težnje, a mi Hrvati, ki smo bili od pamtiveka nositelji sloge južnih Slovanov in ki smo v svojem krilu odgojili največjega nositelja te velike ideje — Strossmayerja, mi čimnajskrenejše nudimo desnico svojim jugoslovanskim bratom. Zagreb je pri minulih slavnostih najbolj dokazal, da je ta ideja v njegovem krilu popolnoma dozorela. Vabimo zato s tem brate Srbe, Bolgare in Slovence, da se pridružijo temu našemu delovanju v prepričanju, da bodedo dotlej nezatna vejica na Balkanu, dokler se ne združimo v kolo skupnega delovanja za oživotvorenje velike jugoslovanske ideje! Ta ideja se lahko oživotvori samo, ako jo nudi narodu mladina vsakega jugoslovanskega plemena, ga z njo seznanja in ga za njo navdušuje.“ — Brošurica, ki je zelo zanimiva za vsakogar, zlasti pa za dijaštvo, stane 10 vinarjev. Nekaj izvodov te brošurice se lahko dobi v uredništvu „Slovenskega Naroda“.

— **Balkanska razstava** v Londonu. Prihodnje leto se priredi v Londonu balkanska razstava, ki se je udeležele vse balkanske države. Pripravljali odbor se je obrnil na kralja Petra, kneza Ferdinanda in kneza Nikola s prošnjo, da bi prevzeli pokroviteljstvo te razstave. Kralj Peter in knez Nikola sta odboru že sporočila, da sprejmeta to pokroviteljstvo.

— **Izza slavnostnih dni** v Sofiji. V nedeljo, 21. t. m., se je poročil v Sofiji absolvirani filozof Hrvat Makso Bazala z Bolgarko Ivanko Pašmakovo. Makso Bazala se je avgusta meseca udeležil jugoslovanskega dijaškega kongresa v Sofiji in je bil tudi izvoljen za predsednika tega kongresa. Pri tej priliki se je zagledal v lepo Ivanko in se takoj zaročil z njo. In v nedeljo je bila poroka. Bazala ostane na Bolgarskem, ker je dobil mesto profesorja na ženski gimnaziji v Varni.

— **Jugoslovanska čitalnica** v Sofiji. Po iniciativi „Družstva na blgarskitje publicisti“ je sklenilo „Slavjansko blagotvorniteljno društvo“ v Bolgariji, da otvori v svojih novih prostorih v ulici Slavjanska št. 8 jugoslovansko čitalnico. V čitalnici bodo na razpolago vsi uglednejši listi, ki izhajajo na slovenskem jugu.

— **Novo poštne znamke** v Bosni. Poročali smo, da je vojno ministrstvo ustavilo izdavanje novih poštних mark za Bosno in Hercegovino. Govorilo se je, da so znamke radi tega vzete iz prometa, ker je na njih nemški napis „Bosnien und Hercegovina“ in ker je na 5 kronskih slika cesarja Frana Josipa. Sedaj se pa javlja, da je vojno ministrstvo izpremenilo svojo naredbo in da pridejo nove znamke vendar-le v promet 15. novembra t. l.

— **Zamenjava vojaških zastav** v Srbiji. Vojaški krogi v Srbiji nameravajo dosedanje vojaške zastave, ki služijo že izza časa osvobođenja, nadomestiti z novimi. Mnogo se je razpravljalo o tem, ali se naj pridržijo barva starih zastav, ali se naj uvede tudi za vojaške zastave narodna trobojnica. Vojni minister general Putnik je nedavno tega sklical komisijo, ki je imela v vojnem ministrstvu sejo, kateri je predsedoval kralj Peter sam. Na tej seji so sklenili, da se dosedanje vojaške zastave raznih barv zamenjajo s trobojnimi zastavami rdeče-modro-belimi. Stare zastave se shranijo v vojaškem muzeju.

— **Srbski državni dolgovi.** Konsolidovani dolgovi kraljevine Srbije so: posojilo na Ruskem leta 1876 3,750.000 dinarjev; loterijsko posojilo iz l. 1881 26,545.000 dinarjev; posojilo l. 1880 8,250.000 dinarjev; posojilo l. 1888 9,310.000 dinarjev; posojilo l. 1895 344,070.000 dinarjev; posojilo l. 1897 250.000 dinarjev; posojilo l. 1899 7,180.000 dinarjev; posojilo l. 1902 57,891.500 dinarjev in posojilo pri narodni banki 616.016 dinarjev. Vsi srbski državni dolgovi torej znašajo 451,677.676 dinarjev.

— **Srbi na Rakoczyjevi slavnosti** v Oršovi. Kosti znamenitega madjarskega boritelja Rakoczyja se prepeljejo 27. t. m. na Ogrsko. Tem povodom bodo velike slavnosti v Oršovi, ki se jih udeležijo tudi Srbi iz kraljevina. Srbski gostje iz Belgrada se peljejo v Oršovo s posebno ladjo. Na Rakoczyjevo krsto

položo venec s trobojnic, na kateri bo ta-le napis: „Rakoczyju in njegovim herojskim soboriteljem proti dušiteljem narodnih svobodom Srbi iz svobodne kraljevine.“

— Srbski junak Gjorgje Skopljanče, eden izmed najpogumnejših srbskih borec v Makedoniji, je nedavno poginil. Sprva se je mislilo, da je padel v boju proti Turkom. „Mali Žurnal“ pa zatrjuje, da so ga umorili najeti morilci — Srbi, ki jih je baje v to najel srbski revolucionarni odbor v Beogradu, ker je Skopljanče zahteval od upravnikov tega odbora račun o denarnem prometu.

* **Najnovije novice.** Papež je obolel ter ne upa iti iz sobe. Večinoma preleži.

— Krščanski socialisti žalil vero. Na Dunaju je bil obsojen črkostavec Fr. Housowitz, ker se ni hotel odkriti pred procesijo Rešnjega telesa. Obsojeni je član krščanske organizacije.

— Slavnosti povodom prevoza Rakoczyjevih zemskih ostankov se ne smejo udeležiti nikjer častniki skupne armade, kar se jim je s tajnim ukazom prepovedalo.

— Grofica Montignoso je prišla s svojo materjo, veliko kneginjo Toskansko in s svojo hčerko princezino Moniko v Monakovo, kjer se sestane s svojima starejšima sinoma. Sestanek je določen na dve uri.

— Županu Luegerju se je bolezen zopet shujšala. Zdravit se bo moral iti za dalje časa v Sicilijo.

— Divji mrjasec je hudo ranil 76letnega kneza Schwarzbürg-Sonderhausena. Knez je mrjasca, ki je tehtal 5 centov, ustrelil, a ko je prišel k njemu, se je ta v zadnji smrtni borbi vzdignil ter zadel kneza s čakanom tako hudo pod koleno, da je knez onesvežen padel.

* **Gospod stotnik na Nemškem.** Znana tragikomična sleparija, ki se je pripetila pretekli teden pred pragom Berolina, oziroma v Berlinu samem, dokazuje iznova, da vojaška vseomročnost ni v nobeni državi tako ukoreninjena, kakor na Nemškem. Pred častniško suknjo, in če tiči tudi v njej največji lopov, pade vsak civilni uradnik in vsak svobodni državljani na trebuh. Nele vojaki in orožniki so slepo ubogali sleparja, kar je končno umevno, a smešno so se obnašali poštni in magistratni uradniki z županom vred. Slušali so preoblečenega sleparja kakor dresirani lovski psi, a nihče ga ni upal niti vprašati po legitimaciji. Cesar se je sicer jezil nad županom in vojaki. Vojaki bi bili neumni, ako bi tvegali kršitev subordinacije. Bilo je pred par desetletji, ko je v Graudenzu notorično blazen stotnik zapovedal svoji stotnji, naj vojaki z napolnjenimi telečnjaki in s puškami preplavajo deročo reko. Cela stotnja bi bila utonila, ako bi bila izpolnila ukaz. Ker pa so vojaki vedeli, da imajo norca pred seboj, so se uprli ter razorožili stotnika, ko je planil s sabljo nad nje. In kaj se je zgodilo? Cela stotnja je prišla v ječo. Mnogo vojakov je v ječi umrlo, a pomilostil ni cesar Viljem I. nobenega. Šele sedanjí cesar je zadnje nesrečneže izpustil iz ječe.

* **Predrzni sleparji.** Nezaslišana predrznost, kako je neki v stotnika preobleni slepar ugnal v Köpenicku občinski zastop z vojaštvom in orožniki vred, je oživela spomin na podobno predrzno sleparije. Pred dobrimi 70 leti se je pojavil v Benečiji, ki je bila takrat še avstrijska, podmaršal grof Colloredo, ki je naznanil vsem vojaškim garnizijam, da potuje v imenu vojnega ministra. Povsod so ga vojaški poveljniki sprejemali z velikimi paradami. Obiskal je tudi Toskano in druge neodvisne italijanske kneževine, in povsod so ga sprejemali visoki krogi z veliko ljubeznivostjo in gostoljubnostjo. Prišel je tudi v Rim, kjer ga je sprejel papež v avdijenci ter ga zaznamoval za visoko odlikovanje. V Neapolju se je zaročil z lepo damo iz zelo aristokratske rodbine. V spremstvu svoje neveste in njenih sorodnikov je prepotoval potem celo Italijo. V Veroni, največji avstrijski garniziji, je alarmiral vso vojaško posadko, da je priredil na ta način svoji nevesti nepričakovano parado. Vse vojaške in civilne oblasti so mu slepo zapupale, le gostilničarji ne, ki jim ni niti krajcarja plačal. In gostilničarji so ga končno tudi razkrinkali. Izkazalo se je, da je grof Colloredo Samuel Weiss, krojaški pomočnik iz Stol. Beograda na Ogrskem. Služil je pri huzarjih, in ker je znal brati in pisati — za tiste čase še redka prikažen — užival je zaupanje polkovnega poveljnika. To priliko je porabil, da je oplenil polkovno blagajno ter pobegnil. Nato pa se je pojavil kot podmaršal. Ko je prestal hudo telesno kazno ter doslužil vojaška leta, pr išel je v svoje rojstno mesto,

kjer so ga nastavili za — prvega redarja. Kot tak je v visoki starosti umrl splošno čislán in spoštovan. — Zelo predrzen slepar je bil tudi Strasnov, ki je pred 20 leti nastopal na Ogrskem. V svoji mladosti je bil gledališki tajnik v Kostnicah. Od takrat mu je bilo znano, da ima odnotni škof Bubes nečaka, ki se piše Vertessy, a je pred 25 leti brez sledu izginil. Nekega dne dobi škof brzojavko: „Jutri pridem. Tvoj nečak ministrski svetnik Vertessy.“ Škof je bil zelo vesel. Osebnost se mu je peljal na kolodvor nasproti ter prirejal velike slavnosti na čast svojemu nečaku, ki se je tako visoko povzpél v kraljevi službi. Potem sta se peljala k škofovemu bratu, ki je bil blizu Kostnic bogat graščak. Tudi ta je bil zelo vesel svojega nečaka. Priredil je njemu na čast velik lov, h kateremu so bili povabljeni vsi sosednji graščaki. Pred odhodom si je izposodil od škofa in graščaka po 6000 gld. Sleparstvo se je razkrilo šele tri mesece pozneje. Strasnov je bil obsojen v triletno ječo. Komaj je dostal kazno, pojavil se je zopet v Kostnicah, kjer se je ravno oddajala gostilna na kolodvoru. Nekemu gostilničarju je bilo mnogo na tem, da dobi to gostilno. Strasnov je šel k njemu ter mu obljubil izposlovati gostilno za dobro plačilo. Gostilničar je deponiral 1000 gld. Strasnov se je odpeljal v Budapešto, se oblekel za ritmojstra ter šel k predsedniku državnih železnic Ludvíghu. Predstavil se je za pobočnika nadvojvoda Jožefa ter izročil predsedniku nadvojvodovo pismo — seveda ponarejeno. Gostilničar je dobil takoj kolodvorsko restavracijo, Strasnov pa svojih 1000 gld. Ko se je pozneje sleparija razkrila, dobil je Strasnov zopet tri leta, gostilničar pa je restavracijo obdržal.

* **60letna ljubosumnost.** Pred dunajskimi porotniki se je nedavno odigralo zadnje dejanje rodbinske tragedije. Pred več leti se je omožila postarna vdova z gostilničarjem Puschem, ki je bil 7 let mlajši. V začetku sta živela srečno, pozneje pa, ko je prekoračila 60. leto, je postala ljubosumna. Može je namreč zaljublil v drugo, a ona ga je vsled ljubosumnosti ustrelila. Ko je nesrečna žena pripovedovala pred sodiščem, kaj je vse pretrpela in kako je ljubila moža, a kako jo je on zapostavljal in preziral, takoj si je osvobodila porotnike in občinstvo. Porotniki so ploskali med govorom njenega zagovornika, občinstvo pa je klicalo porotnikom: „Oprostite jo!“ In res so izrekli porotniki, da je ustrelila moža v taki duševni razburjenosti, ko ni vedela, kaj dela. Ta slučaj je zbudil med občinstvom toliko zanimanja, da je v „Zeitu“ neki psiholog spisal članek, kjer razpravlja o tragediji te ženske. Pisec pravi: Razlika v starosti med možem in ženo, ako je namreč žena starejša, rodi pri ljudeh nizkega duševnega obzorja skoraj vedno nesrečo. Pri ljudeh višjega obzorja pa privede do mnogo večje sreče, kakor pa v zakonih, ki so si po letih normalni. Žena ima več temperamenta — več vztrajnosti, more se v obeh moža ohraniti vedno mlado. Mlad mož višjega duševnega obzorja se rajši pridruži starejši, pametni in odločni ženi, kakor mladi, prazni, vihravi, ki mu nima dati drugega kot svoje objeme. Ljudje, med katerimi obstoji tesno duševno sorodstvo, morejo prebresti v zakonu vsakršne razlike v starosti, ker duševno sorodstvo življenje vedno tesneje veže — da taki zakoni izravnavajo in premagajo vse neenakosti s svojim globokim, pametnim in duševnim edinstvom, zato vidimo, da so tudi taki, povsem neenaki zakonski pari, ki žive v redki sreči. Seveda zakonska Pusch nista bila na takem duševnem višku, da bi si bila mogla na tak način urediti svoje življenje. Ko je ona izgubila vse svoje telesne čare, ni je mož več maral, ker ni imela nanj nobene veljave več. Začel jo je zametavati, a ona ni vedela, s čim bi si ga zopet osvojila, zato ga je v svoji obupni ljubosumnosti ustrelila.

* **Živa pesnikova fantazija.** Za časa državnega prevrata na Francoskem sta skupno pobegnila iz Pariza Viktor Hugo in politik Schöller. Ko je potem Schöller obedel pri Hugu, pripovedoval je Hugo gostom sledeče: „Schöller se more ponašati, da mi je pripravil nedavno grozovit strah. Ko sva pobegnila iz Pariza ter se vozila z omnibusom na kolodvor, je prišel mimo najupoln pešakov. Schöller je zaklical vojakom: „Naj pade Cezar.“ Jaz sem planil nanj ter mu z roko zamašil usta.“ Dve leti pozneje sta Hugo in Schöller zopet sedela v društvu. Hugo je vprašal: Ali se še spominjate na najin dogodek, ko sva bežala iz Pariza? Napravila sva res neumnost, ker sva klicala: „Naj pade Cezar!“ Toda bila sva tako ogorčena, da se nisva mogla premagovati.“ — Zopet je minilo nekaj let, ko je Hugo zopet sedel s Schöllerom pri skupni mizi. Zopet se je spominjal onega dogodka ter pripovedoval tako: Ali se še spominjate onega dogodka, ko

sva bežala iz Pariza a jaz sem tretaje srda proti našim krvnikom zaklical polku vojakov: „Naj pade Cezar!“ Vidim vas še, kako ste mi z roko zamašili usta ter me vrgli nazaj v omnibus, tako ste bili v skrbeh za svoje življenje.“ — Ako bi drugi tako govoril, bi se reklo temu laž, a pri pesniku je le preveč živa fantazija.

* **Originalna oporoka.** V mestu Rufachu v Elzaciji je nedavno umrl premožen posestnik Teodor Moser, ki je napravil kaj čudno oporoko. Na pokopališču si je izbral posebno miren kotiček na zvišenem mestu. Kot prijatelj dobre kapljice je vedno sovražil vodo ter tudi po smrti ni maral, da bi mu vdhajala v — čevlje. Nadalje je določil: 1. Na pokrovu krste mora biti stekleno okence z železnim zaklopem. 2. Imeti hočem dobro obuvalo, dejati se mi mora v krsto palica, pipa in tobak. 3. Spreved se mora ustavititi na Napoleonovem trgu, kjer morajo nosilci za nekaj časa krsto odložiti. (Tu je bila njegova stalna gostilna.) 4. Med pogrebom naj moja žena sedi na stolčku tik jame, da bo mogla vse dobro videti. — Pogreb se je res vršil točno po teh željah.

* **Nova služba.** Strastni kadilci pip dobe v Londonu trajen zaslužek. Na Angleškem kupujejo kadilci bolj-ših vrst kaj radi že zakajene pipe iz morske pene, ker tako pipo na novo zakaditi ni prijetno, pa tudi ne lahko, ker je treba paziti, da dobi pipa lepo rdeče-rumeno barvo. Zaradi tega se je ustanovilo v Londonu posebno podjetje, ki prodaja le zakajene pipe, s katerimi zalaga druge trrdke in tudi privatne kupce. Vsakdo si lahko proti primerni odškodnini da druge kupljeno pipo v zavodu zakaditi. V podjetju je nastavljenih več mladih mož, ki nimajo drugega posla, kakor da ves dan kadijo nove pipe. Plače dobivajo zelo lepe, ker žrtvujejo svoje zdravje.

* **Uprava na otoku Sv. Helene.** Dasi ima ta iz Napoleonovega življenja znani otok le 3500 prebivalcev, vendar vodi upravo gubernator, ki ima 16.000 mark letne plače in še 4000 mark za reprezentacije, dasi nima skoraj nikdar obiska od druge. Podrejenih je tu tudi več uradnikov in poduradnikov, ki dobivajo na leto 30.000 mark plače. Potemtakem ima angleška vlada za vsakega prebivalca 15 mark upravnih stroškov. Odkar je napravljen Sueški prekop ter ni otok več postaja za premog, je otok izgubil vsak pomen. Sedaj se mu vzame še garnizija, tako da bo ljudstvo popolnoma obubožalo, pa tudi gubernator s svojim uradništvom ne bo imel kaj delati.

* **Praznoverje v modernem prometu.** Pred kratkim je izšel popis različnih prog mestne železnice v Hanoveru, a manjka v njem št. 13. Svobodomiselní hanoverski „Courier“ pripominja k temu: „V dvajsetem stoletju, ki se toliko hvali s svojo prsotveto, si ne upa veliko pametno društvo obesiti na voz št. 13, ker smatrajo to številko od nekdanj za nesrečno ter se boji, da se občinstvo ne bo hotelo voziti s tem vozom. Ljudje, ki se ne boje ne boga ne hudiča, se boje št. 13.“

* **Steklena ura.** V nekem izložnem oknu v Lipskem je razstavljen ura, ki je razen vzmeti popl-noma iz stekla. Izdelal jo je v šestih letih 71letni steklar na Češkem. Ura je s podstavkom vred 40 cm visoka. Vse notranje dele si je mogoče od zunaj natančno ogledovati.

* **Svinja je požrla otroka.** V soboto je prišla svinja v neki vasi pri Avelinu na Laškem v neko kmetško hišo, kjer je spalo dva meseca staro dete v zibel. Svinja je začela kot dete gristi, in ko so prišli domačini v hišo, je svinja skoro celo dete razgrizla in požrla.

* **Tudi opravičenje.** Neki oče je poslal razredniku svojega sina-gimnazijca sledečo pismo opravičbo: „Moj sin Maks ne more priti danes v šolo, ker se je prvokrat — bril.“

* **75.000 kron vredon žepni robec** ima italijanska kraljica vdova Margerita. Narejen je iz beneških čipk iz 14. stoletja.

* **Nemci in Francozi.** Glasom najnovije gospodarske statistike ima Francija 208 milijard premoženja. Prebivalstvo je naraslo od leta 1872. do 1905. za 3.400.000 duš, a v Nemčiji je v isti dobi naraslo prebivalstvo za 19.500.000 duš. Potemtakem je Francija napredovala za 945%, Nemčija pa za 4761%. Berolin je narasel v tej dobi za 1.214.000 duš, tako da šteje danes s predmesti in sosednjimi mesti 2.950.000 duš. V tem razmerju se ni pomnožilo prebivalstvo v nobenem mestu na celem svetu.]

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

„Mica Kovačeva“. Ta priimek gotovo zasluži Frančiška Trdina,

rudarjeva žena iz Laz. Dne 13. vel. srpana t. l. je prestala zaradi tatvine kazno dva meseca ječe. Prišla je na dom svojega očeta, ki je staenoval pri gostilničarki Jeri Strah v Spodnjem Kašlju. Tej je jela pripovedovati, da se misli zopet vrniti na Prusko, kjer je že preje bivala s svojim možem. Pravila ji je tudi, da ima pri „Kmetški posojilnici“ dvigniti 1200 K, ker ji je ta denar nekdo z Goriškega dolžan. V dokaz temu ji je pokazala neko popisano polo, katere pa ni dala iz rok, zatrjuje, da se s tem pismom dvigne denar. Jera Strah je vse to verjela in jibrez ugovora posodila 50 kron. Za svoj odhod je določila Trdina prihoduji ponedeljek, za soboto zvečer je pa naročila za odhodnico veselico, na katero je pripeljala svojo sorodnico in pet fantov na dveh vozeh. V ta namen je preskrbela za gostilničarko tudi dovoljenje, da sme imeti celo noč gostilno odprto. In bila je res prava veselica, na kateri so jedli, pili in pesali do zjutraj. Tudi domačim fantom je dala Trdina za vino ter mednje delila smodke in cigarete. Veselica se je nadaljevala še drugi dan, v nedeljo. V ponedeljek sta šli Trdina in Strah v Ljubljano po denar. Tu je Trdina Strahovo motila s spretnimi manevri vse dopoldne, končno pa rekla, naj ji da še 20 K ter gre sama po denar. Ta ji je res dala zahtevano vsoto, nakar je dobila od Trdine dotično pisanje. Jera Strah je šla res po denar, a v svoje prese- nečenje je izvedela v posojilnici, da je postala žrtev pretkane sleparice. Obdolženka se je z raznimi lažmi in izmišljotinami zagovarjala in je bila obsojena na 13 mesecev ječe.

Meje silobrana je prekor- račil posestnikov sin Valentin Žagar v Praprotnem. Na Mali planini se je med njim in posestnikom Janezom Romškom vnel prepir zaradi paše. Ker se ga je ta s količ- am dejansko lotil, mu je Žagar od- bijal udarce, pri tem ga pa tako ne- srečno zadel po glavi, da je Romšek drugi dan umrl. Žagar je bil obsojen na 2 1/2 meseca strogega zapora.

Tepež. Hlapec France Smit je dne 29. mal. srpana t. l. v Pod- nartu s kuhinjskim nožem osuval fanta Jakoba Škofica po levi podleh- nici, nato pa s cepinom v roki za- njim tekal; gotovo bi ga bil pobil, če bi se mu ne bil Škofic skríl v Poga- čnikovo vežo. Pretep je nastal vsled medsebojnega prepira v Javorjevi gos- tilni. Smit je bil obsojen na 1 leto težke ječe.

Izvestja deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem.

Pisarna v Ljubljani hotel Lloyd od 3.—5. ure popoldne.

Statistika prometa tujcev in le- lovičarjev v letošnji sezoni na Kranj- skem se še ni mogla sestaviti, toda trdi se lahko, da se je omenjeni pro- met zlasti vsled otvoritve Bohinjske železnice izdatno zvišal in se je opaz- ilo, da so letoviščarji iz južnih de- žel pritisnili na Gorenjsko v toliki meri, kakor še nikdar poprej. Zvezna posredovalnica za oddajo letoviških stanovanj je dobivala vsak dan ne- broj vprašanj zlasti iz Trsta in dru- gih krajev, kjer stanujejo Italijani. O uspehilih tega posredovanja žal ne moremo poročati, ker nam niti imet- niki stanovanj niti letoviščarji niso naznanili, če se je stanovanje spre- jelo ali oddalo. Ze z ozirom na to, da smo posredovanje prevzeli popol- noma brezplačno, bi se nam moralo naznaniti, kajti te podatke bi rabili za statistiko posredovalnice. Med se- zono in po sezoni nam je došlo tudi mnogo pritožb od letoviščarjev in tujcev. Ena glavnih je bila, da se tuji izkoriščajo bodisi od gostilni- čarjev, bodisi od izvoščkov. Opozar- jamo že sedaj na ta nedostatek, kajti obrtniki si s tem sami sebi najbolj škodujejo. Tujec, ki je moral plačevati letos pretirane cene, si bo drugo leto gotovo premislil, da bi šel drugo leto zopet v isti kraj. Pomi- sliti je treba, koliko pridobi s tem, ako so tuji v kakem kraju zado- voljni, kajti potem delajo sami re- klamo za ta kraj, ga hvalijo in s tem še svoje znance tja privabijo. Mnogokrat gostilničarji sami niso krivi, ampak natakariji in natakari- ce, ki svojevoljno nastavljajo visoke cene, da imajo poleg napitnine še drug dobiček. V interesu gostilničarjev samih priporočamo, naj se po gos- tilnah nabijejo ceniki jedil in pijač, potem se ne bo mogel nihče prito- ževati in gostilna ne bo razglašena kot pretirano draga, največkrat na račun natakarjev. Isto velja za izvo- ščke. Pri tej priliki moramo tudi pri- pomniti, da je le malo interesentov članov deželne zveze za pospeševanje tujskega prometa, čeravno dela zveza v njih korist. Gostilničarji, imetniki privatnih letoviških stano-

vaj ter občinski odbori letoviški krajev, dalje obrtniki, ki imajo sezij- ske obrte, bi moral biti že davno člani naše zveze, ki dela za privabi- tev tujcev ter na ta način za blago- stanje dotičnega kraja. Na željo pos- ljemmo vsakomur radi društvena pra- vila.

Telefonska in urložjavna poročila.

Dunaj 25. oktobra. Odsek za volilno reformo je končal boj za § 42. Sprejet je bil Gessmannov kompromisni predlog, ki določa, da sme poslanska zbornica premeniti raz- delitev volilnih okrajev samo če je navzočnih 343 poslancev to je eden manj nego znaša dvetretjinska večina, ki so jo v začetku zahtevali Nemci. Med navzočne poslance se ne bodo šteli parlamentarni ministri, vsi trije predsedniki in zapisnikarji. Za Gališko se je še sklenilo, da mora biti pri sprembi galiških okra- jev navzočna vsaj polovica galiških poslancev. Po precej ostri debati je bil ta predlog spre- jet z 32 proti 12 glasom. Izmed slovanskih poslancev so vkljub pritisku krone glasovali proti temu predlogu dr. Tavčar, Zazvorka in Choc Mladočehi, Ivčević in Šusteršič so gla- sovali za ta „kompromis“. Po sprejetju tega famoznega pred- loga je bila seja zaključena. Pri- hodnja seja bo jutri in pride na razpravo vprašanje o av- tonomiji.

Dunaj 25. oktobra. Snoči ob 11. uri je bilo končano skupno posvetovanje čeških in nemških voditeljev zaradi § 42. načrta vo- lilne reforme. Tega posvetovanja so se udeležili ministrski pred- sednik Beck in ministri Pacak, Derschatta in Marchet. Na tem posvetovanju je bil sprejet kompromisni predlog dr. Gessmannov.

Dunaj 25. oktobra. Krona ni zaman intervenirala. Mladočehi so kapitulirali. Ko je prišla na vrsto zahteva Nemcev, da se mora raz- delitev okrajev postaviti pod v- rstvo dvetretjinske večine, je dr. Kramar izjavil, da je to proti časti in dosojnosti češkega naroda in tudi jugoslovanski kle- rikalci so se izrekli zoper to nem- ško zahtevo. Snoči pa so se vdali in sprejeli „kompromis“, s ka- terim je izpolnjena ošabna nem- ška zahteva.

Dunaj 25. oktobra. Jutri raz- gliasi „Wiener Zeitung“ cesarjeva lastnoročna pisma o imenovanju barona Aerenthala ministrom zunanjih del in fml. Schönaicha vojnim ministrom.

Dunaj 25. oktobra. Princ Ivan Schönborn je imenovan poslan- nikom v Bukareštu.

Budimpešta 25. oktobra. Danes opoldne so začeli stavkati vsi tramvajski uslužbenci. Ves promet je ustavljen.

Monakovo 25. oktobra. Da- nes se je tu sešla ločena žena saksonskega kralja, grofica Mon- tignoso s svojimi otroci.

Petrograd 25. oktobra. Čuje se, da postane Witte carski na- mestnik v Varšavi.

Najboljše in najfinije čistilo obuvai v sedajnosti je Globin, ki napravi usnje voljno in trdno. Globin je tudi ceno čistilo, ker ga je treba le jako malo, da se obuvalo lepo in trajno blesti. Kdor bo enkrat poku- sil Globin, ga bo vedno rabil. Izdeljujejo ga kemične tvornice Fritz Schulz jun., akcijska družba v Lipskem, Hebu na Češkem in Lincolnu pri New Yorku. Na svetovni razstavi v St. Louisu l. 1904. Grand prix. Dobi se povsod, kjer to naznanjajo plakati. Paziti je na to, da je napisana na pokrovu besedica Globin.

Forman
proti
nahodu
Škatljica 40 vt
Po vseh lekarnah
Učinek presenetljiv. Ob pričetku na

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 24. oktobra 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	98 40	98 60
4 1/2% srebrna renta	99 85	100 05
4 1/2% avstr. krona renta	98 70	98 90
4 1/2% zlata	116 10	116 30
4 1/2% ogrska krona renta	94 30	94 50
4 1/2% zlata	112 25	112 45
4 1/2% posojilo dež. Kranjske	98 60	99 60
4 1/2% posojilo mesta Spjete	100 50	101 50
4 1/2% posojilo mesta Zadar	99 30	100 30
4 1/2% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99 65	100 65
4 1/2% češka dež. banka k. o.	98 60	99 10
4 1/2% ž. o.	98 70	99 20
4 1/2% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100 10	100 30
4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	104 70	105 70
4 1/2% zast. pisma Innerst. hranilnice	100 20	106 70
4 1/2% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	99 75	100 20
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100 00	100 20
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100 00	100 20
4 1/2% obi. češke ind. banke	100 00	101 00
4 1/2% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	100 00
4 1/2% prior. dolenskih žel.	99 60	100 00
4 1/2% prior. juž. žel. kup.	314 75	316 75
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100 00	100 80
Srečke.		
Srečke od 1. 1860/6	204	206
od 1. 1864	272 50	274 50
tzisk.	149 60	151 60
z. em. kred. I. emisije	280 00	287 00
II.	284 00	294 00
ogr. hip. banke	256 00	264 00
srb. a frs. 100 00	97 00	105 00
turške	160 50	161 50
Basilika srečke	21 35	23 35
Kreditne	449 00	459 00
Inomoške	78 00	85 00
Krakovske	85 00	92 00
Ljubljanske	56 75	62 75
Avstr. rdeč. križa	46 50	47 35
Ogr.	27 40	29 20
Rudolfove	55 00	60 00
Saleburške	70 00	76 00
Dunajske kom.	5 2 50	5 12 50
Delnice.		
Južne železnice	179 25	180 25
Državne železnice	676 40	677 40
Avstr.-ogr. banke deln.	765 00	765 00
Avstr. kreditne banke	673 00	674 00
Ogrske	813 50	814 50
Živnostenske	241 75	243 75
Premogokop v Mostu (Brüx)	703 00	705 00
Alpinske montan	597 25	598 25
Praške žel. ind. dr.	783 00	793 00
Rima-Murányi	581 40	582 40
Trboveljske prem. družbe	280 00	281 50
Avstr. orožne tovr. družbe	565 00	569 00
Češke sladkorne družbe	149 75	150 75
Valute.		
C. kr. cekin	11 35	11 39
20 franki	19 13	19 15
20 marke	23 47	23 66
Sovereigns	24 06	24 12
Marke	117 50	117 70
Laški bankovci	95 65	95 85
Rublji	253 25	254 00
Dolarji	4 84	5 00

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 23. oktobra 1906

Termin.	za	50 kg K	7-17
Pšenica za oktober	50	6	6 82
Rž	50	5	5 15
Koruza	50	7	7 00
Ovce	50	7	7 00

Nekoliko išje.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 062. Srednji ravninski tlak 786.5 mm

Oktober	Čas opažanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
24	9. sv.	738.7	11.5	sl. sever	oblačno
25	7. aj.	739.3	10.0	brezvetrno	oblačno
	2. pop.	739.4	12.4	sr. jvzhod	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura: 10.0, normala: 9.9 — Padavina v mm 14

Zahvala.

Povodom smrti nepozabne nam soproge, matere, hčere, sestre, svakinje in snah

Matilde Pirc roj. Fortuna

izražamo vsem darovalcem in nositeljem vencev, za vse izraze srčnega sočutja, pa takisto vsem onim, ki so pripomogli, da se je vršil spreved tako veličastno, najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, 24. oktobra 1906.

38:6 **Žalujoči ostali.**

Danes, dne 25. vinotoka t. l. v kavarni „AUSTRIA“

KONCERT

sesteta na lok.

Zacetek ob 10. zvečer. Vstop prost. K obilnemu obisku se priporoča **KRVARIČ**, kavarnar.

Šivilje in učenke

se takoj sprejmejo.

Ljubljana, Pred škofijo št. 21. 3825-3

Gospodična ali deklita

se sprejme na hrano in stanovanje. Poljanska cesta 10, prtiličje. 3824-2

Enonadstropna hiša

v Trnovem (Ljubljana) se prodava v led smrti lastnice pod upodnimi pogoji. Več se izve v upravnitvo „Slov. Naroda.“ 38371

Lepo pohištvo

povsem novo se poceni prodava v Predilnih ulicah št. 10, III. nadstr. Ogleda se lahko vsak dan od 1. do 4. ure popoldne. 3832-2

Pozor! Prodaja se urarska obrt

pri Novem mostu v Ljubljani. Obstoji že 32 let in je dobro upeljana. Prodajajo se tudi stenske in žepne ure po jako nizki ceni. Se prijoroča s spoštovanjem **Jos. Černe**, urar. 3741-3

Št. 36.228.

Spretna šivilja

se takoj sprejme.

Mestni trg 3, II. nadstr. 3836-1

Strojepisec

več koncipiranja, želi takoj spremeniti službo v odvetniški pisarni. Ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“ sub „strojepisec“. 3819-2

Vreče za moko

v dobrem stanju kupuje tvrška **Lavrenčič & Domicelj** Ljubljana, Dunajska cesta št. 32. 3857-1

Meščanski hotel „Lloyd“

V četrtek, dne 25. oktobra t. l.

Koncert

Društvene godbe za člane. Nečlani plačajo 40 vinarjev. Zacetek ob 1/2 8. uri. Za mnogobrojni obisk se priporoča **Dragotin Tausers**, restavrat. 3840

3858-1

Razglasilo.

Sporazumno z občinskim svetom določa mestni magistrat v smislu § 3 zadnjega odstavka. prevozniskega reda ljubljanskega, da ima zadruga izvoščkov dolžnost, stavljati na južni kolodvor ponoči od 1/2 12. do 1/2 1., ko prihaja v Ljubljano več vlakov, po devet voz. Pri vsakem drugem ponočnem vlaku pa morajo biti na kolodvoru na razpolago vsaj po trije vozovi. Čez dan mora imeti zadruga po osem voz na kolodvoru. Ta ukrep stopa takoj v veljavo. Zadruga ima sicer zoper njega pravico pritožbe na c. kr. deželno vlado tekom 14 dni, računajmo od dneva po vročitvi; vendar pritožba nima odločilne moči, to je izpolnovati se mora odredba takoj.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 22. oktobra 1906.

!! Največji uspeh novega časa !!

je znameniti 3678-3

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

Daje bleščeče belo perilo popolnoma brez duha in varuje platino izredno. Rabi se brez mila, sode ali drugih dodatkov. Pristen samo v originalnih zavitek iz gorenjo varstveno znamko.

Zavitek z 250 grami 16 vinarjev „ s 500 „ 30 „ z 1 kilo 56 „

Noben zavitek brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in ste z njim v nevarnosti, da si pokvarite perilo. Dobiva se v vseh drogerijah in prodajalnah s kolonialnim blagom in milom.

Na debelo: **L. Minlos**, Dunaj I., Mölkerbastei 3.

Vpisana varstvena znamka.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

Rimska cesta št. 2. Hilšerjeve ulice št. 5.

WARBINER

piani so naprosiljivi

Prepričajte se osebno.

Klavirji, harmoniji, tudi samogralni, električni. Prodaja se tudi na obrok. Stare klavirje jemljemo v zameno. Dajem tudi naposodo. Poprave, ugaševanja se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene, Slotna garancija. 2159 39

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 34,788.837.76 K. Izplačana odškodnina in kapitalije 87,176.383.76 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseh strani slovensko-narodno upravo.

Generalni zastop v Ljubljani, Nigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposkih ulicah št. 18.

Dobra kavarna

na lepem prostoru v Ljubljani je naprodaj.

Ponudbe po „Kavarna“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 3182 22

Iprašan 3829 2

kurjač

ozir. strojevodja dobi takoj službo pri Fr. Šviglju na Bregu, pošta Borovnica. Plača po dogovoru.

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV 1397

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. Igriške ulice št. 6. Telefon št. 154.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3 pod „Narodno kavarno“. Od 21. oktobra do 27. oktobra 1906 :

London.

Prvo ljublj. uradniško gosp. društvo v Ljubljani razpisuje službo

skladiščarja

oz. skladiščarice. Pismene ponudbe s točnimi pogoji je vložiti pri društvenem načelnitvu do 27. oktobra 1906. Zahteva se kavejca 600 kron. Plača po dogovoru. Več se poizve v društveni pisarni **Kongresni trg št. 12** od 6—7 ure zvečer. 3834 2

Javna zahvala.

Najtopleje se zahvaljujem **Riunione Adriatica di Sicurtà** v Trstu

osebno njenemu zastopniku g. Perdano, tu, za točno in kulantno plačilo odškodnine, katero sem dobil izplačano povodom svoje nezgode. Imenovano društvo vsem najtopleje priporočam. 3833

IVAN SEUNIG Ljubljana, Stari trg št. 7.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7-10 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Celovec, Glandorf, Salcburg, Inomost, Linc, Budejovice, Praga.

7-17 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

11-30 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salcburg, Inomost, Bregenc.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

4-00 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Štajer, Linc, Budejovice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.

7-08 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž.

10-23 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

7-09 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža.

8-44 zjutraj. Osebn. vlak iz Novega mesta, Kočevja.

Mladenič

zmožen slov. in nemšk. jezika v govoru in pisavi, išče službe kot skladiščni ali pisarniški praktikant s pričetno plačo ne pod 40 kron na mesec. 3838-1

Tesarji

se sprejmejo za trajno delo pri stavbniku F. Trumlerju Ljubljana, Pred škofijo št. 3. 3831-2

Sode

vinске od 100 do 700 litrov vsebine prodaja po nizki ceni 3465 14

Fran Cascio

Vegove ulice št. 10. Dobro izvežban oženjen strojni ključavničar vaju tudi sukanja, dobi poleg dobrega zaslužka tudi pristo stanovanje, kurjavo in svečavo. Sprejme se v trajno delo kot popravljaev v papirnici gosp. **Charles Moline** v Trziču. 3775-3

Ura z verižico

za samo K 2.—.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošila šlezjska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno 36-urno precizijsko uro ankerico z lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi 3letno garancijo. — Po povzetju razpošila **Prusko-šlezjska razpošiljevalnica** F. WINDISCH v Krakovu U/38. NB. Za neugajajoče denar nazaj. 3842

Lepi lokali

priljavni za vsako trgovino ali za pisarne se dajo takoj v najem. Odda se tudi

hlev za dva konja.

Naslov pove upravnitvo „Slov. Naroda“. 2845 35

Gostilna

se odda takoj na račun * v Ljubljani. * Vpraša se **Spodnja Šiška 208**, prtiličje. 3785-3

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

11-15 popoldne. Osebn. vlak iz Gorice c. kr. dr. žel., Trbiža, Celovca, Linca, Praga, Dunaja zahodni kolodvor.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.

4-30 popoldne. Osebn. vlak iz Selctala, Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka, Trbiža, Gorice c. kr. dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel.

8-35 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Linca, Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža, Trsta c. kr. dr. žel., Gorice c. kr. dr. žel.

11-34 ponoči. Osebn. vlak iz Pontablja, Trbiža, Trsta c. kr. dr. žel., Gorice c. kr. dr. žel.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.

10-45 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-49 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10-59 popoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.) (Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občinske namene.

Prva zaloga železnine

stavnih potrebščin, cementa, bléja za stropé, strojne lopenke, travérz, železniških šín itd., mlatilnic, gopelnev, slameréznic, čistilnic, preš za grozdje in sadje, pump in cevi za vede in gnojnice ter najraznovrstnejše oprave za mlekarne je pri

FR. STUPICA v Ljubljani

na Marije Terezije cesti šte. 1
(zraven „Figovec“) in
na Valvazorjevem trgu šte. 6
(nasproti križevalske cerkve). 2952-11
Cene zmerne. Poštežba poštna.

Naznanilo preselitve.

Vljudno se s tem naznanja, da se je preselila podpisane

pekarija in trgovina z mešanim blagom

Iz hiše šte. 18

v hišo št. 8, v nekdanjo poštno hišo g. Louva Kavčiča
v Medvodah.

Zahvaljujem se tem potom vsem svojim dozdanim odjemalcem, ki so me podpirali, priporočajoč se jim, naj mi ostanejo zvesti tudi v novem obrtovišču ker se bom pošteu potrudil, postrežti z najboljšim blagom.

Obračam se tudi do novih odjemalcev, priporočaje se, naj poskusijo, v čem bi jim mogel postrežiti.

V Medvodah, dne 18. vinotok 1906.

Julij Novljan,
pek in trgovec.

3765-2

Ohranitev zdravja temelji
v prvi vrsti na ohranitvi
zdravega želodca.

Vsi, ki nimajo slasti, ki jih muči gorečica, slabo prebavljanje, zaslezenje želodca, telesno zagatenje in zaradi tega onemoglost in utrujenost, vsi ki ne morejo uživati navadne hrane, ki po jedi

tožijo o želodčnih bolešnih,

zagatenju, slabosti, napenjanju,

vzpehavanju, glavobolu in drugih neprilikah želodca,

rabijo z najboljšim uspehom že desetletja kot „Marijacejske kapljice“ splošno znane in priljubljene

Bradyjeve želodčne kaplice

ki se zaradi specifično tek zbujajočega in želodec krepčajočega učinka iz kazujejo kot neprekosne povsod tam, kjer je treba jeciti prebavni aparat n. pr. pri slabokrvnosti, bledičnosti in ob času prebojenja po težkih bolešnih

ker je od zvišanja slasti odvisno tudi vse druge počutje.

Ker pod imenom „Marijacejske kapljice“ pogosto prodajajo ponaredbé, jih zahtevajte vedno pod imenom Bradyjeve želodčne kapljice, ki morajo na zunanem ovitku in na navodilu poleg Marijine slike s cervkijo kot varstvene znamke, nositi tudi podpis *C. Brady*. Najgotoveje se varujemo ponaredb, če naročamo naravnost pri edinem izdelovalcu C. Bradyjeva lekarna na Dunaju I. Fleischmarkt 1386 odkoder se razpošilja poštnine prosto in brez daljnih stroškov 6 steklenic za 5 K ali 3 dvojnate steklenice za K 4-50. 3737 2

Cene brez konkurence!

Fr. Igljč

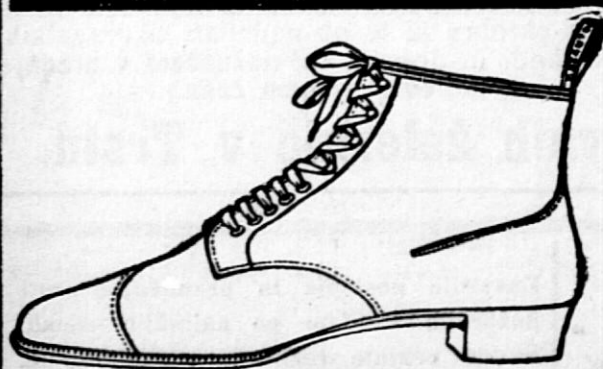
Ljubljana
Mestni trg št. 11
priporoča največjo

zalogo 3662-6

nagrobni vencev
in
trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

„Derby“
Pred. št. 373. Boxcaif z močnimi podplati K 13-
43. Lakovina 16-50

„Schick“
Pred. št. 690. Irhovina s šiv. podplati K 6-
720. Lakovina 6-30

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem Fran Szantner

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4
dobavlja kakor znano

najboljše čevlje.

Zunanja naročila proti povzetju.
Pri naročilih zadostuje pred. št. 2120-21
Neprirodni izdelki se zamenjajo.
Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

„Najnovije“
Pred. št. 1148. Chevrette s polkouta podpet.
šiv. podpl. K 9-
Chevreaux, St. Louis XV. podpetki: K 12-

Pred. št. 653. Sabahid K 10-50
„ 567. Ia Boxcaif 13-
„ 610. Lakovina 12-

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
LETNIK XXVI. (1906).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vsako leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrti leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani

Št. 37.267.

38.6-3

Ustanova

za mestne uboge.

Pri mestnem magistratu podeliti je cesar Franc Jožefove jubilejske ustanove

za mestne uboge, in sicer 2 po 50 K 10 pa po 40 K.

Te ustanove namenjene so onim ubogim, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zoklada in jih je izplačati dne 2. decembra.

Prošnje za podelitev teh ustanov vlagati je tukaj do 20. novembra t. l.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 16 oktobra 1906.

Ženitna ponudba.

Dobro situiran trgovec išče sodrugo, gospodično ali vdovo brez otrok, 35-45 let staro, značajnega vedenja, zdravo in prijetne zunanosti, ki bi imela tudi veselje do trgovine. Premoženje ni potrebno.

Le resne ne anonimne ponudbe, če mogoče s fotografijo, katera se vrne, pošljejo naj se pod šifro „Trgovec št. 1001“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Tajnost se jamči s častno besedo oziralo se bode tedaj le na resne ne anonimne ponudbe. 3713-4

Priporočam sledeče specialitete:

Brunnice, doma kuhane
Znojemske in francoske kumarice
Vino iz dunajske rotovške kleti
Tirolski planinski med
Prava angl. pomarančna omaka
Ananas, malinov, jagodni odcetek
Refoško novi, stari in peneci
Marelična, malinova, jagodna in borovnična omaka. 3745 4

Specerija, delikatesa in vinarna

Franja Kham

Ljubljana, Miklošičeva cesta
nasproti hotela „Union“.

Pred
nakupom
oglejte si velikansko 42

sukneno
zalogo
R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalske
41 ulice šte. 5.

Ostanki
pod cenol

Privatni plesni pouk

v dvorani hotela pri „Maliču“.

Usojam si javljati p. n. občinstvu, da sem pričel s plesnim poukom. Strokovni tečaj za dame in gospe iz boljših rodovin bodo vsak ponedeljek in petek ob poluosmih zvečer. Pripravlja se tečaj za otroke.

Posebne ure se dajo vsak čas dneva za vse stare in moderne plesove po lahki in hitro priučljivi metodi za zasebnike, za družbe v dvorani sami ali pa v privatnih hišah.

Prijave in vpisovan'a vsak dan od treh do petih popoldne v hotelu pri Slonu soba št. 72.

Z odličnim spoštovanjem

Giulio Morterra,
plesni učitelj.

3841-1

Naznanilo otvoritve.

Usojam si vljudno naznaniti, da sem otvoril v Kolodvorskih ulicah šte. 35, I. nadstropje z najnovejšimi stroji opremljeno

delavnico za pletenje

in podpletanje moških in ženskih nogavic, jopičev, spodnjih hlač itd. Sprejemajo se tudi vsa v to stroko spadajoča dela. Potrudil se bodem, da ustrežem vsem p. n. naročnikom točno in najceneje. Priporočam se za obila naročila.

3798-5

S spoštovanjem

J. KOLENC.

Kožuhovina

najnovije:

ovratniki, boe,
collierji, mufi,
oprave za otroke.

Ceno in dobro

priporoča 3571-8

Karel Recknagel

Mestni trg št. 3.

Razpošiljanje blaga
na vse kraje sveta!

Najceneja, največja
ekspozitna tvrdka!

H. SUTTNER urar, Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža,
prej v Kranju
priporoča svojo veliko, izborno
zalogo finih 3121-9
švicarskih ur

briljantov, zlatnine in srebrnine v veliki izbiri
po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje
fino, dobro in ceno, je to, da ga
razpošiljam po celem svetu. Na
stotine pohvalnih pismem je vsakomur
prostovoljno na ogled, da se
lahko sam prepriča.

Prosim, zahtevajte veliki
novi cenik, ki se pošlje
zastonj in poštnine prosto.

